ԺԳ՝ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 1149 | 4 ԿԻՐԱԿԻ | ՕՐԲԱԹ 25 ՄԱՐՏ/7 ԱՊՐԻԼ 1906 | 2 ՕՍՄԱՆԼԻ 1323 ԷՋ ՄԱՐՏ 1321

Journal Arménien
MANZOUMÉ-I-EFKIAR
Grand' Rue de la S-Porte,
CONSTANTINOPLE

Մանզումէի Էֆքիար

ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

منظومهٔ افکار
ارمنیه یوی وسیاسی غزه‌سی
صاحب امتیازی : اوهانس فریدجیان
ادارهٔ‌خانه‌سی باب‌عالی جاده‌سنده نومرو ۳۸

ՏԷՐ ՍԻ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
ՈՐՈՒ ԿՈՒՂՂՈՒ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Գլաղը Ալի Ճատէսի, 38
Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ եւ չեն տրուիր

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Տարեկան	Վեցամսեայ
Գոլոյ համար	80 ղ.	50 ղ.
Դուռտներու համար	108 »	60 »
Արտասահմանի համար	25 ֆր.	13 ֆր.

ՑԱՆՑԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ԳԱՆՕՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 դրուշ։
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ։

10 ՓԱՐԱ — ԳԱՅԿԵՐԱԶԱՐԴ «ՄԱՆԶՈՒՄԷ» ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐԵՒԱԼՈՅՍԻՆ — 10 ՓԱՐԱ

ՕՐՈՒԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ

ԴՈՒՐԵԱՆ ՏԻՐԱՄՕՐ ԴԱՄԲԱՆԱԿԱՆԸ

Գաւազ չունեցող ծառին քար չեն նետեր. այս ժողովրդային առածը անհերքելի ճշմարտութիւն մըն է, և եթէ խնդրոյ նիւթ եղող ե՛ր թական Տ. Բարգէն Մ. վարդապետը չըլլար, մեր միտքէն իսկ պիտի չանցնէինք, ոչ է դիտողութիւն ընել կամ պարսաւի բառեր մրթմրթալ անոր հասցէին։

Բայց գիտենք ընդհանրապէս, և ես գիտեմ մասնաւորապէս թէ Կրօնաթերթ Լոյսի յարգելի Խմբագրապետը արհամարհ անձնաւորութիւն մը չէ խօսելու և քարոզելու մասին, և այս պատճառու յուսախաբութիւնը դառն եղաւ և նոյնիսկ զայրոյթի փոխուեցաւ չորեքշաբթի օր Ս. Կարապետ եկեղեցիին մէջ իր խօսած Դամբանականին առթիւ։

Ցանկարծական նիւթերուն, յանպարտաից առիթներուն համար կարելի է ըսել թէ մարդ միշտ ներշնչում չունենար, աւելին երակը կրնայ քիչ մը ցամքած ըլլալ, բայց նիւթեր կան որ ամէնէն անտարբերն իսկ կրնան խանդավառել, մանաւանդ զանոնք որ ընդհանուր դասաւորակութեամբ մըն ալ օժտուած և հանդերձուած են։ Այդ ոգեւորող նիւթերուն մէջ բնականաբար կարեւոր տեղ մը կը բռնէր բանասեղծ Դուրեանի մօրը դագաղը։ Սակայն ցաւալի է խոստովանիլ որ Տ. Բարգէն վրդ. յուսախաբ ըրաւ մեզ ամենքս. բարեպաշտ և տանտիկին բառերուն հեղեղին մէջ խեղդելով ունկընդիրները, խայթելով անոնց ականջները և հանդիսաւորութեան տալով ա՛նպիսի հանգամանք մը՝ որ կը վնասեցնէ, հմայթափ կ'ընէ, և լուարժէքներուն հաւաքման ներքին շարժառիթը կը մեռցնէ։

Բարգէն վարդապետ բնաւ պատրաստուած չէր, անա՛ ինչ որ դիտուեցաւ ամէն բանէ առաջ։ Երեք օր առաջ գիտէր թէ դամբանականը ինք պիտի խօսի, և քանի մը ժամուան խորհրդածութիւնը պիտի բաւէր յորդառատ և բնական դամբանական մը պատրաստելու՝ արժանի թէ՛ իրեն՝ վարդապետին համբաւին և թէ յուղարկաւորներուն քանակին և որակին։ Իր անձին յարգանքին անհրաժեշտ դամբանականի մը չգոյութիւնը վարդապետը կրնայ հաշտեցնել իր ինքնահաճ սրամտութիւններուն հետ, ըսելով վերջապէս թէ շատ աղէկ խօսեցաւ, բայց իր սեփական վկայութիւնը չի բաւեր։ Վարդապետը գիտնալու էր թէ այդ դագաղին առջեւ ի հարկէ պիտի հաւաքուէր ընտրեալ բազմութիւն մը. գրական, գրաւէր, փաստաբան, վաճառական եւ ընկերային դիրքի տէր տարբերէ բաղկացած, մանաւանդ մէկէ աւելի եպիսկոպոսներ և տանտեակ մը վարդապետներ իրենց ստորակարգ և կամ հաւասարապատիւ պաշտօնակցին յաջողութիւնը դիտելու զօրաւոր պատճառներ ունէին։ Անտարբեր և անկապակից պարբերութիւնները և աւելորդաբանութիւնները, յուսմպէս վանուած Ս. Կարապետի բարձր գմբէթներուն ներքեւ՝ բացայայտ ցոյց կուտան թէ Տ. Բարգէն վարդապետ առանց ոչ է պատրաստութեան կը ծածծէր իր նիւթը. ի զուր մերթ փորձեր ընելով սաւառնելու խիստուտնին բարձունքը. անփետուր թռչնիկի մը պէս ընդունայն կը շարժէր իրան և տոտիկ, ա՛ւր որ էր հոն էր, կրկնութիւններու յոռի շրջանին մէջ շղթայուած, և ձանձրոյթի մշձաւանջը ծանրացուցած կէս ժամու չափ՝ պնդանալու կարող բազմութեան մը ուսերուն վրայ։ Բարգէն վարդապետ իր լաթիներէնը մռայլող միջնադարեան արքայի մը նման՝ լաւագոյնին պակասութենէն կ'երթար կը մխրճուէր խոհանոցի ճենճերներուն մէջ, տանտիկնութեան դերը բարձր բռնելու շնչաւորիկ ճիգեր ընելով ուխտուն և հինգ արեւկան կնոջ դագաղին առջեւ, ա՛յն կնոջ որուն իրական փառքը կը կեդրոնանար գերընտիր զաւակներու մայր ըլլալուն մէջ։ Տանտիկին պառաւ խաթունի մը վրայ դրամով դամբանական խօսելու կոչուած քարոզիչ մը Բարգէն վարդապետէն սարքեր բաներ մը պիտի չունենար ըսելիք. բաց ի ոսկիին շլացուցէն ազդուած աւելի ոգեւորեալ չեղաւ։ Արեւմտեան և Արեւելեան Հայոց ամէնէն ծիրուած բանասեղծին մայրը, որուն վիճակեցաւ շարժել անոր օրոցքը և խանձարուրքը պատել, մեր ամէնէն հմուտ բանասէր եկեղեցականին մայրը, որ ասիճան մը մեծ-մայրիկը կրնայ համարուիլ վարդապետին և Դուրեան Եպիսկոպոսին միւս աշակերտներուն, պատրաստ նիւթ մըն էր ինքնին որուն վրայ կրնար ըստ արժանւոյն բանիլ երեւակայութիւն, յիշողութիւն և զգացում ունեցող ոչ է ասենաբան, ինչպէս որ եղեր է Տիրայր վարդապետ նոյն օրը Գեորգոս Դուրեանի Դամբարանին առջեւ։ Դուրեանց հանգուցեալ մօր դագաղն ալ նո՛յն յափշտակութիւնը կը պահանջէր Բարգէն վարդապետէն ալ, որ անկաշկանդ կենար յագուրդ տալ իր պերճախօսութեան, կրնար գոնէ հաւասարիլ այն մէկ քանի դամբանականներուն, զորս Տիկիններու վրայ խօսած է ասկից առաջ և զորս տպագրութեան ալ յանձնած է։ Ի՞նչ էր արդեօք յարգելի Արժաշակեանին այդ ծայրայեղ և անտեղի զգուշաւորութեան թագուն շարժառիթը։ Այդ շարժառիթը, ի՛նչ որ ալ ըլլայ, չէր կրնար արդարանալ, թո՛ղ որ այդ շարժառիթը ես չեմ տեսներ, և անյաջողութեան յայտնի գաղանիքը կը վերագրեմ վարդապետին յանկարծակի գալուն, թէև օրեր առաջ ինք պատրաստուած էր դամբանականը խօսելու։

Ունկնդիր բազմութեան կարեւորութիւն չտալ մը ունին մեր կղերականներէն ոմանք, և գոնէ, ինչ ինչ սակաւաթիւ առիթներու մէջ, հոգ չեն տանիր պատրաստուելու, իբր թէ բեմին նուիրականութիւնը միայն կը բաւէր անմուռունջ հանդիսականներ ըլլալու, մտեցայի պէս անշարժ պուպրիկներ դառնալու, և վարդապետին օրհնաբան շրթունքներէն կախուելու, ո՛րքան ժամանակ որ արժան համարի Հայրսուրբը կամ Սրբազանը։ Բեմին նուիրականութիւնը ինքնին ներշնչող չէլար առանց նախապէս պատրաստուած ըլլալու, և Վերնատան հրեղէն լեզուները կայծակնաստաստ ահաւորութեամբ չէն շողար ենթ ակային վրայ, եթէ ա՛յս վերջինը հոգեւոր և բարոյական պատրաստութիւն չունի։ Ընդհակառակն հրեղէն լեզուները կը ներշնչեն անոր՝ որ խոնարհամիտ է, անամբարտաւան, և ինքզինքը բոլորանուէր կոտոր իր պաշտօնին և ուեռակ մը յափշտակութեան մէջ կ'իյնայ, սուսեռելով իր միաքը ահաւոր Աստուծոյ, երկնչելով անոր սասարէն և պատկառելով ունկնդիր բազմութեան դատաստանէն։

Ինք բանասեղծը չատ կը յարգէր իր մայրիկը, որուն գորովի զեղումը կը տեսնուի իր մէկէ աւելի ազդրուն մէջ։ Խանդի այդ կայծը անոր երակներուն մէջ ներարկող մայրիկը աւելի պերճախօս շնչտերու իրաւունք ունէր քան կարգ մը հասարակ տեղիքներու, զորս կարելի է շռայլել ամէն դագաղներու առջեւ առ հասարակ։ Գեորգոս Դուրեանի մայրը իր անզուգական զաւակին միութեան վերջին կենդանի կէտն էր մեզի հետ իբրեւ ծնող, եւ գրեթէ 33 տարիներէ ի վեր յորմեհետէ հողին յանձնուած է Դուրեան, անոր մայրը կենդանի բուրումն ու խնկահոտ նշխարն էր բանասեղծին մարմնական իսկութեան, և Հայ եկեղեցւոյ վարդապետ մը, որ միեւնոյն ատեն գրականութեան և իմաստասիրութեան եռանդուն հետեւող մըն է, և արտադրելու կարողութեան անժխտելի ապացոյցներն ալ տուած է, կ'արժէր որ քիչ մը աւելի խնամոտ և արժանաւոր կերպով բանեցնէր իր խօսելու տաղանդը դագաղին վրայ մօր մը, որուն նմաններուն համար յարդարած է Վիքթոր Իւկօ իր անմահ տողերը։ —

«Աղօթէ՛, աղջիկս, նախ և առաջ, և մանաւանդ, անոր համար որ ա՛ն քան գիշերներ օրեց քու երերուն օրրանդ, ա՛ն համար որ առաւ քեզ երկինքէն իբրեւ նորաբոյս հոգեակ, և աշխարհ բերաւ, և ակնկոց ի վեր՝ իբրեւ մայր գորովագութ՝ քեզի համար երկու կտոր ըլլալով այս դառն կեանքին մէջ, միւս ինք խսեց լեզին և քեզի թողուց մեղրը»

Բարեպաշտն, տանտիկին, արդարեւ գեղեցիկ առաւելութիւններ կընոջ մը համար, բայց Գեորգոս Դուրեան և Եղիշէ Եպիսկոպոս Դուրեան այդ առաւելութիւններուն արդիւնքը չեն ի հարկէ, ինքնածին և թերեւս պատահական արտայայտութիւնն են պարզ և անփառունակ ծնողքի մը, օջախին մէջ կախուած հոգէ կանթեղէն ստրսուն պլպլանքներուն տակ խմորուող, ոգեւորուող էութիւններ, որոնց ըստ մարմնոյ պատասխանատուները թերեւս գործնականին մէջ մասնաւոր ալխատանք մը իսկ չեն տուած այդ մեծ ցոլքերուն համար, այլ որոնց մեծութիւնը չի դադրիր, քանի որ անոնք եղան խղովակը և գեղը, ուր իրենց առաջին մանկութիւնը տաժուեցաւ, անոնք եղան միջնորդը իրենց և իրենցմով օգտուող հանրութեան միջեւ, և հետեւաբար, արտադրեալին մեծութիւնը կը ճառագայթէ արտադրողին ալ վրայ, որուն կոչնակի առաւելութիւնները, տանտիկնութիւն և բարեպաշտութիւն, դրուագին յատակը կազմելու չէին Բարգէն վարդապետին դամբանականին մէջ։

Եւ ասիկա իր պատճառը ունի։ Բարգէն Հայր Սուրբը աշխարհ չէր եկած դեռ, երբ Տիրամայր Դուրեան դագրեցուցած էր արդէն իր առանիկնաձեւ անշուշտ գործունէութիւնը, և Վարդապետին այն ըսածն ալ թէ հոնդուցնալը աշխարհային պերճանք չէր փնտռեր, ինքնին նշանակութիւն չունի, որովհեւեւ արդէն չառ աղքատ ընտանիքի մը մայրն էր, և Վարդապետին այդ բացատրութիւնը կը մնայ լոկ պերճախօսական աւելորդ զարդ մը, որ աւելի իր պաշտամ տեղը ունենայ թերեւս բարձր դասու ականներու համար։

Բայց կ'երեւի թէ Բարգէն վարդապետ ժամանակէ մը ի վեր անտարբեր է իր ուղղախօսութեան և ուղղախոհութեան մասին։ Լոյսին մէջ իր յօդուածներուն և իր խմբագրած քրոնիկներուն լեզուն կը մատէ այդ անտարբերութիւնը. լեզուին մաքրութեան հոգ չի տանիր բնաւ, և բառերու կապակցութիւնը կոտնցուցած է հոն իր բնական և արամարանական կարգը, և ասոր պատճառ մը կրնայ համարուիլ նաեւ իր վիճաբեր ոգին, զոր Լոյսի առաջին թիւերուն մէջ իսկ ցոյց տուաւ։ Ցարդ Բարգէն վարդապետին ցուցադրած այդ արտակարգ անտարբերութիւնը Լոյսին թերթերուն մէջ սքողուած էր. կը ցաւինք որ Վարդապետը կարծես մասնաւոր հոգածութիւն մը ունեցաւ իր ուղղախօսութեան մասին ալ հրապարակաւ տխուր դատաստան մը ընել տալու Ս. Կարապետ եկեղեցիին մէջ Դլ. օրուան արտասանած իր դամբանականին առթիւ։

ԵՐ. ՏԷՐ ԱՆԴՐԷԱՍԵԱՆ

ՓՐԻՍՄԱԿՆԵՐ

24 Մարս 1905

ՊԱՀԱՍԱՐԱՆԵՆ ՄԷՋ

Ամէն մարդ դիտէ թէ մեր եկեղեցիները մէկ կամ երկու պահարան կ'ունենան, բայց քիչեր կ'անդրադառնան հոն անցած դարձածին։

Անձամբ քննութիւն մը կատարած ըլլալով, կ'ուզենք մեր քննութեան արդիւնքը Մանզումէի ընթերցողներուն ներկայացնել Պրիսակներու մէջէն։

Նախ սկսինք տարուկ պահարանէն։

Օրը կիրակի է, և քարոզի պահուն, պահարանին առջեւը կողմը բացուող դրան մէջ խռնուած է մեր երիտասարդութեան թափթփուքը։

Ս. Սեղանին առջեւ շարուած են Թաղին վարժարանին ուսանողները իրենց գլուխը ունենալով իւղոտ ֆէսեր։ Ասոնց ըսելիք չկայ, բայց մենք դառնանք դրան մէջի բազմութեան։

—Սա դիմացինը ո՞վ է ծո կարպիս, կը հարցնէ չիք պարոն մը քովինին, կանանց պահարանը ակնարկելով։

—Ինչ կիտնաս պէ, կը պատասխանէ այս վերջինը։

—Սուրբիկը չէ եկեր պէ, կը յարէ ուրիշ մը։

—Ծո, Սիրանոյշը հոս է, կը պոռայ անդիէն մէկը։

—Դուրս ելլանէ, եախալարը ընենք, կ'աւելցնէ այս բացագանչութիւնը ընող պարոնին օմուզսաքը։

Ադին երկու չիք բայց չիք պարոններ տաք խօսակցութեան մը բռնուած են.

—Մանզումէն աչքէ անցուցիր։

—Չէ, ի՞նչ կայ քի։

—Պրիսակները բէիֆ համով էր։

—Ամէն ըլլայ, ի՞նչ էր։

Այս պահուս գիրուկ փոր-վ աղջիկ մը կը Չանայ ճամբայ բանալ, բոլոր ձայնովը պոռալով. «Ճանապա՛րհ, օրհնեալ ժողովուրդ, ճանապա՛րհ»։

—Միւ-միւներու հաւաքածօճիին խեղը անիծեր են։

—Օ՛խ ըլլայ, թող ասոր անոր միւսը ուտելը տեսնէ։

Ձը՛ռ. մեծ դուռը կը բացուի, և իրարմէ անթիւ երկու պարոններ ներս կը սպրդին.

—Ասիկա մեծ բաղդաւորութիւն մըն էր զոր յաջողապէս կը գնահատէին Հէլիքսի ուղեւորները մանուան դուռը հասնելէ ետք բարեյաջող և ֆիզիքապէս կազդուրուած զգալով զիրենք։ Ամէն բան կանոնաւորուած էր հիմա և հետք մը չէր մնացած պատահած վրտանգէն։ Մինակ ամէնուն մտածութեան առարկան սա էր թէ ե՞րբ դէպ ի հարաւ պիտի ճամբորդէին, քանի որ Հէլիքս հիմա իր նախկին ծրագիրները փոխած չարունակ դէպ ի արեւելք կ'երթար, վերահաս վտանգէն ազատելու համար։ Այս անսպասակ ճամբորդութիւնը անտանելի էր ամէնուն ալ համար, որոնք մեծ անձկութեամբ կ'ըսպասէին անոր վախճանին։ Նաւապետ Շէֆիլա որ նախ հիասքանչ մնացած էր Հէլիքսի հրաշալի յաջողութիւններուն հանդէպ, հիմա բոլորովին փոխած էր գաղափարը ու մտքովը ամէնէն անխելք գիւռը կը նկատէր զայն։ Մինչեւ իսկ քանի մը անգամ մտերմաբար ըսաւ Մարկոթիթի թէ

—Պիտի տեսնէք, ուշ կամ կանուխ խօսքս պիտի ըլլայ, այստեղէն ելնելու ծակ մը չպիտի կրնանք գտնել։

Բոլ Մարկոթիթ թէեւ շատ աշխատեցաւ մխիթարելու նաւապետը, սակայն անիկա յամառելով ըսաւ.

—Երեք շաբաթէ ի վեր խորխորատի մը շուրջը կը դառնանք, եթէ ասիկա ամբողջ բեւեռը պատած է, ուրեկէ ճամբայ պիտի գտնենք, երեւակայեցէք անգամ մը։ Երկրախոյզներէն յատեր ըսած էին թէ ծովէն ճամբորդելով դէպ ի բեւեռ հասնելու ամէնէն մեծ արգելքները սառակալի ապառաժներն են որոնք կը գտնուին բեւեռներուն շրջակայքը։ Ահաւասիկ երբ ծովէն վրայ ապառաժներ կան, անոր տակն ալ ասանկ մեծ խորխորատներ պէտք է որ գտնուին։

—Կարելի է, պատասխանեց Բոլ Մարկոթիթ, կը խոստովանիմ որ այդ անհեղութիւնը նկատողութեան չէի առած մինչեւ հիմա։ Եթէ ձեր խօսքը ճշմարիտ ելլայ իսկ, այս հրաշալի մեքենային շնորհիւ, աննպատակ ուղեւորութիւն մը կատարած պիտի ըլլանք միայն։

—Օ՛, պատասխանեց նաւապետը, շիտակը ասէկ պատասխան։

—Ուրիշ ի՞նչ կրնամ ըսել ձեզի, Պ. նաւապետ, հաւանականութիւններուն վրայ կարելի չէ վերջնական որոշում մը առ։ սպասենք տեսնանք, գործին վերջը ի՞նչ պիտի ըլլայ։

Կիրակի օրը նաւապետ Շէֆիլա մեքենաներու սրահը իր կարգին պահակութեան պաշտօնը կը կատարէր, մինչդեռ ճարտարագէտը սրահը նստած գիտական վերջին գիւտերուն վրայ բացատրութիւններ կուտար ուղեկիցներուն։ Նոյն միջոցին, կողմնացոյցը յանկարծ Հէլիքսի դէպի հարաւ ուղեւորելը նշմարեց։ Նաւապետը այս անակնկալին վրայ չփոթած՝ անմիջապէս ցատկեց աթոռէն և արտաքոյ կարգի իրարանցումով մը պաշտօնը մոռնալով, դէպի սրահ ուղղուեցաւ և անբացատրելի հրճուանքով,

—Դէպի հարաւ կը ճամբորդենք, դէպի հարաւ, գոչեց։

Բոլոր ներկաները մեծ անձկութեամբ ու զարմացումով, ունկնդրեցին այս տարօրինակ աւետիսը և երբ բացատրութիւն պիտի պահանջէին, Սքը Սէմբսը Դէպլէթ ամէնուն ալ նշան ըրաւ որ լուռ մնան։ Եւ պաղատեամբ նաւապետին դառնալով,

—Կ'ըսէք թէ Հէլիքս դէպի հարաւ կը ճամբորդէ, այնպէս չէ՞ հարցուց։

—Այո՛, պարոն, ուղղակի դէպի բեւեռ կ'երթանք։ Հիsrofիւrouմkpro գործիքը ասիկա կը ցուցնէ։ Այլ եւս խորխորատի մը մէջ չէ Հէլիքս, պահանջուած ճամբան գտաւ։

—Ասիկա, շատ քնական էր յարեց ճարտարագէտը, մեքենան կոր չեղուսմով մը կ'երթար դէպի արեւելք, որ ասաքնաբար ծռելով դէպի հարաւ առաջնորդեց զայն։ Հիմա ուշադրութիւն ընելու է որ այս ուղղութենէն չշեղի։

(Շարունակելի)

ՎԱՂՈՒԱՆ ԹԻՒՈՎ ՄԻՄՈՍԻ ՕՐԱԳԻՐԸ

ԿԱՊՈՒՏ

—Սա քարոզիչը ո՞վ է.
—Ք*** եպիսկոպոսն է.
—Վայ, ժտիկ ընենք։
Եւ պահ մը մտիկ ընելէ ետք
—Ինչ պոչ խօսքեր կ'ընէ կոր պէ, կ'ըսէ մէկը այս երկու պարոններէն։
—Էկուտէ ատանկները լրագրին մէջ մի գրեր.
—Գրե՞նք.
—Հարկաւ գրենք.
—Խօսքդ խո՞սք է.
—Հապա՝ եղբայր, դուն գրէ, ինծի տուր. էս կը տանիմ։
—Բէկ աղէկ կ'ըլլայ։

Ցանկարծ ընդհանուր փափաք մը կը սկսի, տե՛ս, տե՛ս բանասեղծ Գ.ն ու այսպէս բոլոր նայածքները կը դառնան նորեկի մը վրայ, որ իր «ալամօտ» արդուզարդին մէջ կապարմիր կը կարի, կը հոգայ, կը փռնգայ, խաչ մը՝ ալ կը հանէ «ճապէն» ափովը, որպէսզի պղինձ և անագ մասնիները երեւին և եկածին պէս կը մեկնի։

Եւ ահա չղթայի մը ծայրը կ'երեւի, աջենէն մասկոչ աղբարը, հասակին չափ մտմ մը ձեռքը. եռեւէն կուգան մէկ մէկ պնակ ձեռքերնին թաղական աղաները։

Պահ մը լռութիւն կը տիրէ, ոգեւորութիւնը կը դադրի և մեր աչքէն ձախէն պոչ պոչ նետող պարոնները կը թաղուին իրենց աղօթքին մէջ, պնակները չտեսնելու զարնելու համար անշուշտ։ Բարոզը լսելու ժամ է։

Երկու տէրտէր, առանց ակնածելու իրենց տարիքակ մարդուքէն, կանգուն բռնուած են, պնակի հաչոյ մը համար։ Զերկարենք — ինչպէս կ'ընէ քարոզիչ սրբազանը — ան ու ան տեսակ բաներ են որ տեղի կ'ունենան այսպէս պահարանին մէջ։ Աւագերէցին խոժոռ նայուածքէն առնուող մը անգամ չկայ։

Անցնինք կանանց կողմը. —

Պարաէղ գլխարկներ, աւել փեչեր չորս կողմը բռնած են։ Դրան մէջ կեցողները 2½ ոտնաչափ աղեկէն բռնէ մինչեւ վաթսունոց պատանի տիկիններ են։ Օրիորդները մեծամասնութիւն մը կը կազմեն։ Նոր վարդի պէս օրիորդ մը, կարապի պէս վիզը իր առջեւը կեցող երկու պատանիներու մէջէն կը ճգնի դուրս հանելու։

— Մի հրեր օրիորդ կ'ըսէ անոնցմէ մէկը։

— Սուս էղի քա, կ'աւելցնէ քովինը։

— Տէր ողորմեայ, կը պոռայ անդիէն հոգ բուրող ճառը մը։

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ Թիւ 46

ԷՄԻԼ ՇԱՆՊ

ԴԷՊԻ ԲԵԻԵՌ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

Դ.

ՀԷԼԻՔՍ ՄՐ ԿՈՂՄ Կ'ԵՐԹՍՐ

Նոյն միջոցին ողմուկ մը լսուեցաւ օրէն միւս կողմը և երբ ամենքն ալ իրենց աչքերը հոն յառեցին, տեսան դժբաղդ Տանիէլ Ժագսընը որ մարած վիճակի մէջ գետին փռուած էր։ Ամենքն ալ փութկոտութիւն ցուցուցին անոր օգնութեան հասնելու, բայց անկարելի էր, անոր համար որ ուենքն ալ օդին ծանրութեան տակ ճնշուած՝ գամուած մնացած էին իրենց տեղերը և չէին կրնար քայլ մը իսկ յառաջանալ։

Տօքթ. Հասն ծանր մարմնի մը պէս աթոռի մը վրայ ինկաւ։ Նաւապետն ու Մարկոթիթ գրեթէ քալկրնալով և իրարու կրթնելով կը շարուեցան ոտքի վրայ մնալ։ Ներկաներուն ամենքն ալ լռեցած էին։ Միայն դիրքի տէր տարբերէ բաղկացած, մանաւանդ մէկէ աւելի եպիսկոպոսներ և տանտեակ մը վարդապետներ իրենց ստորակարգ և կամ հաւասարապատիւ պաշտօնակցին յաջողութիւնը դիտելու զօրաւոր պատճառներ ունէին։ Անտարբեր և անկապակից պարբերութիւնները և աւելորդաբանութիւնները, յուսմպէս վանուած Ս. Կարապետի բարձր գմբէթներուն ներքեւ՝ բացայայտ ցոյց կուտան թէ Տ. Բարգէն վարդապետ առանց ոչ է պատրաստութեան կը ծածծէր իր նիւթը. ի զուր մերթ փորձեր ընելով սաւառնելու խիստուտնին բարձունքը. անփետուր թռչնիկի մը պէս ընդունայն կը շարժէր իրան և տոտիկ, ա՛ւր որ էր հոն էր, կրկնութիւններու յոռի շրջանին մէջ շղթայուած, և ձանձրոյթի մշձաւանջը ծանրացուցած կէս ժամու չափ՝ պնդանալու կարող բազմութեան մը ուսերուն վրայ։ Բարգէն վարդապետ իր լաթիներէնը մռայլող միջնադարեան արքայի մը նման՝ լաւագոյնին պակասութենէն կ'երթար կը մխրճուէր խոհանոցի ճենճերներուն մէջ, տանտիկնութեան դերը բարձր բռնելու շնչաւորիկ ճիգեր ընելով ուխտուն և հինգ արեւկան կնոջ դագաղին առջեւ, ա՛յն կնոջ որուն իրական փառքը կը կեդրոնանար գերընտիր զաւակներու մայր ըլլալուն մէջ։ Տանտիկին պառաւ խաթունի մը վրայ դրամով դամբանական խօսելու կոչուած քարոզիչ մը Բարգէն վարդապետէն սարքեր բաներ մը պիտի չունենար ըսելիք. բաց ի ոսկիին շլացուցէն ազդուած աւելի ոգեւորեալ չեղաւ։ Արեւմտեան և Արեւելեան Հայոց ամէնէն ծիրուած բանասեղծին մայրը, որուն վիճակեցաւ շարժել անոր օրոցքը և խանձարուրքը պատել, մեր ամէնէն հմուտ բանասէր եկեղեցականին մայրը, որ ասիճան մը մեծ-մայրիկը կրնայ համարուիլ վարդապետին և Դուրեան Եպիսկոպոսին միւս աշակերտներուն, պատրաստ նիւթ մըն էր ինքնին որուն վրայ կրնար ըստ արժանւոյն բանիլ երեւակայութիւն, յիշողութիւն և զգացում ունեցող ոչ է ասենաբան, ինչպէս որ եղեր է Տիրայր վարդապետ նոյն օրը Գեորգոս Դուրեանի Դամբարանին առջեւ։ Դուրեանց հանգուցեալ մօր դագաղն ալ նո՛ն յափշտակութիւնը կը պահանջէր Բարգէն վարդապետէն ալ, որ անկաշկանդ կենար յագուրդ տալ իր պերճախօսութեան, կրնար գոնէ հաւասարիլ այն մէկ քանի դամբանականներուն, զորս Տիկիններու վրայ խօսած է ասկից առաջ և զորս տպագրութեան ալ յանձնած է։ Ի՞նչ էր արդեօք յարգելի Արժաշակեանին այդ ծայրայեղ և անտեղի զգուշաւորութեան թագուն շարժառիթը։ Այդ շարժառիթը, նակ Սքը Սէմբսը Դէպլէթ այնչափ ազդուած չէր երեւնար և փութեց քայլ մը առնել դէպ ի առաջ։

Եւ սակայն զինքը շրջապատող սքեխարանէն ազդուելով, ալ առաջ երթալը անխոհեմութիւն սեպեց ու բժիշկին ուղղելով խօսքը,

—Ելլանք, ըսաւ, չ'ուտ։

Տօքթորը սակայն քառորդէ մը ի վեր մարած էր։ Ճարտարագէտը անմիջապէս մեքենան դարձուց և Հէլիքսի դէպ ի արեւելք երթալ։ Քիչ մը ետք, այս սրտոտ մարդը առանց ոչ է մէկուն օգնութեան պէտքը զգալու, գրկեց Տանիէլ Ժագսընն ու Պէրթէլը, և վերի սրահը տանելով զանոնք պատկեցուց նստարաններուն վրայ։

Ե.

ՆԱՒԱՊԵՏ ՇԷՖԻԼՏԻ ԴԱՌԱՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Կացութիւնը խիստ ծանր էր և վտանգալից։ Սահող իւրաքանչիւր վայրկեանը մահուան կ'առաջնորդէր ուղեւորները։ Եթէ ճարտարդէն ալ միւս ուղեկիցներուն պէս կորովը կորսընցնէր ու ջլատուէր, այն ատեն ի՞նչ պիտի ըլլար Հէլիքսի վիճակը։ Եւ սակայն կորովն ալ ասիճան մը ունէր ու մելիսատերը իր վերջին ճգնաժամերուն հասած էր։ Ձիւդ ժամանակին եւ դարձուցած էր մեքենան Սքը Սէմբսը։ Օդի երեք ասիճան ճնշումին տակ նաւաստիներուն ամենքն ալ ուժասպառ եղած փռուած էին գետին։ Նոյն իսկ Բոլ Մարկոթիթ ու բժիշկն ալ կորսնցուցած էին իրենց կորովը ու հաւիւ կրնային տաքի վրայ կանգնուն մնալ, մինչդեռ Տանիէլ Ժագսընն ու փոքրիկ Պէրթէլ մարած լմնցած էին։ Մէկ քանի վ-յրկեան եւ, և ոչ մէկուն վրայ կարողութիւն պիտի մնար ու Հէլիքս՝ նման երկաթուղիի այն լոքոմոթիվներուն որոնց մեքենավարներն ու հնոցպանները արկածի մը կը հանդիպին, և իրենք ինքնագլուխ կ'արշաւեն, Հէլիքս ալ ինքնագլուխ պիտի երթար ըստ բաղդի, մինչեւ որ օդին ծանրութիւնը զայն ալ ճնշէր ու լմնար։ Բարեբաղդաբար ճարտարագէտը ժամանակին հասած և այնպիսի ուղղութիւն մը տուած էր մեքենային որ խորութենէն հեռացնելէ ետք ի վեր երկիս երեսը կը բարձրանար, եօթանասուն ասիճան չեղ ընթացքով մը։

Այս պարագան ամէնուն ալ գործեալ ապրելու նոր յոյս ներշնչեց։ Կէս գիշերն ինը ժամ եաք, ամենքն ալ վերոյացած էին իրենց առաջնութիւնն ու արթնութիւնը։ Այն իրիկուն Հէլիքս ճիշդ 4120 մէթրօ խորութեան մէջ կը գտնուէր, այսինքն ճիշդ այն կէտին վրայ ուր կը քալէր խորխորատը չինկած։ Ասիկա մեծ բաղդաւորութիւն մըն էր զոր յաջողապէս կը գնահատէին Հէլիքսի ուղեւորները մանուան դուռը հասնելէ ետք բարեյաջող և ֆիզիքապէս կազդուրուած զգալով զիրենք։ Ամէն բան կանոնաւորուած էր հիմա և հետք մը չէր մնացած պատահած վրտանգէն։ Մինակ ամէնուն մտածութեան առարկան սա էր թէ ե՞րբ դէպ ի հարաւ պիտի ճամբորդէին, քանի որ Հէլիքս հիմա իր նախկին ծրագիրները փոխած չարունակ դէպ ի արեւելք կ'երթար, վերահաս վտանգէն ազատելու համար։ Այս անսպասակ ճամբորդութիւնը անտանելի էր ամէնուն ալ համար, որոնք մեծ անձկութեամբ կ'ըսպասէին անոր վախճանին։ Նաւապետ Շէֆիլա որ նախ հիասքանչ մնացած էր Հէլիքսի հրաշալի յաջողութիւններուն հանդէպ, հիմա բոլորովին փոխած էր գաղափարը ու մտքովը ամէնէն անխելք գիւռը կը նկատէր զայն։ Մինչեւ իսկ քանի մը անգամ մտերմաբար ըսաւ Մարկոթիթի թէ

—Պիտի տեսնէք, ուշ կամ կանուխ խօսքս պիտի ըլլայ, այստեղէն ելնելու ծակ մը չպիտի կրնանք գտնել։

Բոլ Մարկոթիթ թէեւ շատ աշխատեցաւ մխիթարելու նաւապետը, սակայն անիկա յամառելով ըսաւ.

—Երեք շաբաթէ ի վեր խորխորատի մը շուրջը կը դառնանք, եթէ ասիկա ամբողջ բեւեռը պատած է, ուրեկէ ճամբայ պիտի գտնենք, երեւակայեցէք անգամ մը։ Երկրախոյզներէն յատեր ըսած էին թէ ծովէն ճամբորդելով դէպ ի բեւեռ հասնելու ամէնէն մեծ արգելքները սառակալի ապառաժներն են որոնք կը գտնուին բեւեռներուն շրջակայքը։ Ահաւասիկ երբ ծովէն վրայ ապառաժներ կան, անոր տակն ալ ասանկ մեծ խորխորատներ պէտք է որ գտնուին։

—Կարելի է, պատասխանեց Բոլ Մարկոթիթ, կը խոստովանիմ որ այդ անհեղութիւնը նկատողութեան չէի առած մինչեւ հիմա։ Եթէ ձեր խօսքը ճշմարիտ ելլայ իսկ, այս հրաշալի մեքենային շնորհիւ, աննպատակ ուղեւորութիւն մը կատարած պիտի ըլլանք միայն։

—Օ՛, պատասխանեց նաւապետը, շիտակը ասէկ պատասխան։

—Ուրիշ ի՞նչ կրնամ ըսել ձեզի, Պ. նաւապետ, հաւանականութիւններուն վրայ կարելի չէ վերջն

— Նա քուկինդ Վարդուկ։
— Սուտ էս քա։
— Իչալ Նայէ։
— Կէցի Նայիմ։
— Վուշ աչքիդ կէօպէկը խաղալ ալխի, նասրբիս վրայ կոխեցիր։
— Բէօռ էս քա քուրիկ, փէշիս վրայ կոխեցիր։
— Բաղթօն օրիորդ։
— Անթառամ տուռ՚ռ, Անթառամ տուռ՚ռ, քա հոս էկու քա։
— Ինչ ազուբ կը զրուցէ կոր սա քու էպիսկոպոսդ։
— Վերժինին գործը ինչ եղաւ։
— Գիանալս եա եղեր է նշանը։
— Բա՛ իրաւ զրուցէ։
— Ոտքդ պագնեմ անհանդիստ մի ըլար։

Դասին եռաւէն «սուս եղէ՛ք» մը կուգայ քիչ մը չափ դնել այս վարնոց ասուլիսին, որ սակայն պահ մը եռքաւելի օգտագործեալս կը պոռթկայ։

Ահաւասիկ սիրելի ընթերցող, մեր պահարաններուն մէջ անցած դարցածը։ Արդ, դո՛ն ըսէ, եթէ մեր հոգեւոր իշխանութիւնը կամ Թաղ. Խորհուրդները պահարաններնը ժողովուրդին առջեւ փակեն նէ, աղէկ մի կ՚ընեն գէշ մի կ՚ընեն։

Բեռա ՄԻՄՕՏԻՍ

ՎՐՏԱՔԻՆ

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

«Նայէ Ֆրայէ Բէռսկ»ի Ապրիլ 3ի խմբագրականէն

Ապրիլ 1ին չորքշաբթի օր Նէպոկաթովի նաւախումբը իր փոխադրանաւերուն հետ մէկտեղ անցաւ անգլիական Բէրիմ կղզիէն Պապէլ-Մանտէպի նեղուցին մէջ, և իր ընթացքը շարունակեց դէպի Ճիպրիթ։ Նէպոկաթովի նաւախումբը կը բաղկանայ Նիքոլա Ա. Ծովակալ Սէճիավին ծովակալ Ուզաֆով և Ծովակալ Աբրամսիճ զրահաւորներէն, Վլատիմիր Մոնոմախոս յածանաւէն և հինգ թորփիլանաւերէ։ Որոմկեռես Բօժէսթվենսքիի նաւատորմը կը բաղկանայ 30 զանազան մարտանաւերէ և 14 փոխադրանաւերէ, ուստի Ռուսերուն դէպի Ծ. Ասիոյ ջուրերը զրկած ծովային զօրութեան հավաքումարը, երբ միացումը ի գլուխ ելնէ, պիտի ըլլայ 35 զանազան մարտանաւ և 19 փոխադրանաւ։ Առ այժմ գաղանիք մնն է թէ ո՞ւր և երբ պիտի կատարուի այս միացումը Բօժէսթվենսքիի և Նէպոկաթովի միջեւ, որովհետեւ առաջիններուն գանուած բուն տեղը բոլորովին անծանօթ կը մնայ։ Այսչափը միայն գիտենք թէ անգլիական Տարբ լոգենաւը, որ Բանկունէն գնաց Տրբպէն (Նաթալ) տեսեր է Մարտ 19ին ռուսական նաւատորմիղը որ Մատակասքարի հիւսիսային արեւելեան կողմէն դէպի արեւելք կ՚երթար։ 250 մղոն ծովուն բացերը։ Բայց այս լուրը մինչեւ հիմա ո՛չ մէկ տեղէ չհաստատուեցաւ, թէեւ եթէ ռուսական նաւատորմը իրօք արեւելեան ուղղութեամբ իր ճամբան շարունակած ըլլար, պիտի հանդիպէր շատ մը անգլիական կղզիներու և բազմաթիւ օտար առեւտրական նաւերու, և անգլիացի գործակալները պիտի փութային ընդհանրապէս հեռագրով դէպքը իմաց տալ Լոնտոն։

Ռուսիոյ մէջ ալ պատրաստութիւնները կը շարունակուին, ըստ երեւոյթին երկարատեւ պատերազմի մը համար։ Ապրիլին չորրորդ նաւախումբ մըն ալ ճամբայ պիտի հանուի, և Հարաւուրկի մէջ ալ նոր պայմանագրութիւններ կը կնքուին նոր փոխադրանաւերու գնման համար։ Նաւատորները զերմանացի պիտի ըլլան, բայց պայմանաւ որ Ռուս կառավարութիւնը անոնց ժամուան կամ հիւանդութեամբ անկարողութեան պարագային ցկեանս թոշակներ պիտի տայ իրենց կամ իրենց ընտանիքներուն։ Եթէ փոխադրանաւերը իրենց նպատակին հասնին, ռուս կառավարութիւնը պարգեւներ պիտի տայ բոլոր նաւատորներուն։

գամն է որ ճարոնական կառավարութիւնը պաշտօնապէս կը խոստովանի սա՝ իրողութիւնը թէ զօրավար Քավամուրա ամիսներ առաջ Մանչուրիոյ ցամաքը եկաւ, և արգիլեց Ռուսերուն ընթացքը դէպի հիւսիսային արեւելք։

Զօրավար Քավամուրա բանակը յառաջ քալեց Եալուէն, և Լիաօեանկի հարաւային արեւելեան կողմ՝ Սայսյոցէի մէջ խարիսխ մը կազմելով, առաջնակարգ դեր մը կատարեց ո՛չ միայն Ցինէօչէնկի կուռոյն մէջ՝ այլ արեւելեան կողմին բոլոր կռիւներուն մէջ Մուքտէնի երկարատեւ ճակատամարտին միջոցին։ Իր զօրքերուն էր որ Մարշալ Օեամա կ՚ակնարկէր իր հեռագիրներուն մէջ, ըսելով «Շինկիրնի ուղղութեամբ մեր գունդը»։ Մուքտէնի անկումէն ի վեր զօրավար Քավամուրա կը զրաղէր ռազմական զօրքերը քշելով դէպի հիւսիս Ֆիրին տանող ճամբաներուն մէջէն։ Ռուսք հիմա պարպեցին Հայլունկը, որ Ֆիրինէն 90 մղոն դէպի հարաւ կը գտնուի, և հիմա կը յառաջանան գաւառին մայրաքաղաքին կողմը (Ֆիրին)։

Այս տեղեկութիւնը չտեսնեան է, սա՛ գլխաւոր պատճառաւ որ հիմա այլեւս գիտենք թէ ո՞ւր կը գտնուի Քավամուրայի՝ Մուքտէնի ճակատամարտին մէջ իր մասուցած ծառայութիւններուն համար։ Այս պաշտօնական գործողութիւնը թէեւ բան մը չի փոքրիկ, բայց մեծ նշանակութիւն ունի անոնց համար որոնք ուշադրութեամբ հետեւեցան Մանչուրիոյ մէջ դէպքերու ընթացքին, որովհետեւ առաջին անգ

որելու իր անուանակոչութիւնը։ Շնորհաւորութեան էին եկել Ներսէսեան, Յովհաննէսեան, Աւետեաց և այլ դպրոցների Հոգաբարձուները, ուսուցիչներն ու ուսանողները, օրիորդաց գիմնազիոնի բարձր դասարանների աշակերտուհիները եւ այգեգործական դպրոցի սաները։ Ս. Հայրապետը, տկարութեան պատճառով չկարողանալով բոլորին ընդունիլ դուրս եկաւ դահլիճ, օրհնեց և արձակեց շնորհաւորողներին։ Այդ օրը թէ՛ հոգեւորական և թէ աշխարհական անձինք և վարչութիւններ շտապել էին հեռագիրներով շնորհաւորել Ն. Սրբազնութեան անուանակոչութիւնը։ Ս. Հայրապետը օրհնած է և աղօթում, նաեւ շնորհակալութիւն է յայտնում յունվարի 16ին իրեն շնորհաւորողներին։

Ընդհ. Հայոց Ս. Հայրապետին վերջին կոնդակներեն հաղուած։

Ցանուն կտակակատարաց Ղուկասեան կտակի, որով պատուիրեցաւ յանձնել Մնայուն Յանձնաժողովոյ Կրօնա-պատժական թանգարանին Վանաց ուաղ եկեղեցւոյ քանեւէնդ հաղար ռուբլիս՝ գործադրել ըստ ղորութեան կտակին։

Ցանուն Մնայուն Յանձնաժողովոյ Կրօնա-պատժական թանգարանին Տրփանաց, որով յայտնեցաւ վերոգրեալ կարգադրութիւնը։

Ցանուն Հոգ. Կառավ. Ն. Նախիջեւանի, որով լուծեցաւ պակը պարսկապատակ Միքայէլի Պետրոսեան Բաղդանեանց ընչ. կնոջ Նորա Յուստինեայ, թոյլ տալով առն այժ՝ էն պակիլ և կնոջը՝ լեռ երկուց ամաց։

Ցանուն Թեմական Ամերիկայի, որով յանձնարարեցաւ մատուցանել գնորհաւորական ուղերձն Նորին Սրբութեան առ Նախագահն Ամերիկայի Գ. Թէոդոր Ռուզվէլտի, և յայտնեցաւ արքեպիսկոպոսին թէ նա ունի մնալ յԱմերիկայ։

Գաղուած Սիսնոյի տաղգրութիւնները

Սինոդը Դեկտ.ի 18ին ստանալով նախնական կառավարութեան գրութիւնն Արթիկ գիւղի նոր եկեղեցու լինութեան թոյլտուութեան մասին, որոշեց ծանուցանել այդ Երեւանի վիճակային կոնսիստորիային և վերադարձնելով հաստատուած յատակագիծ, հրաւիրեց ձեռնարկել տաճարի կառուցման։

Նոյն թուին Սինոդը լսելով Վրաստանի և Իմէրէթի թեմի Առաջնորդի գրութիւնը՝ նոր պաշտօնեաներ նշանակելու մասին, բանալու համար այն թիւրիմացութիւնները, որք կարող են յառաջ գալ, ինչպես այդ երեւում է թեմական առաջնորդների յայտարարութիւններից, Սինոդն անհրաժեշտ վարկաւ քննարկել հեռեւեալը. Ներքին գործոց նախարարի գրութիւնը վերաբերում է այն սրբազնագործ պաշտօնեաներին, որք նշանակւում են իրենց պաշտօնում և ոչ թէ նրանց, որոնք թողնում են մի անգամ և ցմահ ձեռնադրւում եւ մնում միեւնոյն պաշտօնում, ինչպես քահանայք, տարեւագներ և դպիրներ։ որոնց համար ձեռնադրութիւնից առաջ Սինոդը դիմում և ստանում է նահանգապետների թոյլտուութիւն. ուրեմն այդպիսիներին ձեռնադրելիս առաջնորդներն այլ եւս պրաւոր չեն բանակցութեանց մէջ մտնելու նրանց մասին։ Երկրորդ մեր եկեղեցու աւագերէցներն ոչ թէ նշանակւում, այլ ձեռնադրութեամբ ամատներն են աւագերէց համարւում, ուստի այս խնդրում բոլորովին պատճառ չկայ նահանգապետների հաւանութիւնն հարցնելու։ բայց երբ մի վիճակից հարկաւոր լինի փոխադրել քահանաներին մի ուրիշ վիճակ, այդ դէպքում միայն պէտք է հարցնել նրանց նշեալ տեղի նահանգապետին։ Երրորդ՝ ինչ կը վերաբերի վանահայրերին ու փոխանորդներին, նախ պէտք է ասել Ս. Հայրապետի հաճութիւնն և տալ դիմել ուր հարկն է։ Այդ բացատրութիւնը սինոդն որոշեց բոլորագրութեամբ ամէ բոլոր առաջնորդներին ի հրամանագրութիւն։

Ցունվարի 12ին Սինոդն որոշեց հրամայել բոլոր Կոնսիստորիաներին, որ մանրամասն հաշիւ ներկայացնեն որոց և այրեաց հոգաբարձութեան ելեւմտից մասին։

Նոյն թուին Սինոդն հրամանագրեց բոլոր Կոնսիստորիաներին, որ նրանք մանրամասն ցուցակ ներկայացնեն իրենց թեմերում եղած կուսակրօն և ամուսնացած հոգեւորականների մասին։

ԸՆԴՀ. ՀԱՅՈՑ Ս. Հայրապետին կողմէ, ինչպես գրած էինք, Տ. Ներսէս արքեպիս. և Տ. Մեսրոպ Ծ. վրդ. իր պատուիրակ Բեղերպուրկ կը գրանին։ Ասանց Պատրիարքարան կը հեռագրեն թէ Ս. Հայրապետին կողմէ պաշտօնապէս ներկայանալով Կովկասի փոխարքայ Տաղով իշխանին, տեսակցած են Հայ եկեղեցւոյ գրաւեալ կալուածոց և եկեղեցական ու դպրոցական ինչ ինդիրներու վրայ։ Իշխանը յայտարարած է պատուիրակներուն թէ գրաւեալ կալուածներուն մասին արդարեւ եղած կարգադրութիւնները քիչ ատենէն պիտի վերաքննուին. ինչպես նաեւ յոյս յայտնած է թէ՝ դպրոցական խնդիրն ալ կարգադրութեան ճամբուն մէջ պիտի դրուի։ Վերոնցով Տաշքով իշխան ի վերջոյ յայտարարած է նաեւ թէ Հայ եկեղեցւոյ վերաբերեալ բոլոր խնդրոց նկատմամբ ընդարձակ տեղեկութիւններ պիտի հաղորդէ Ս. Կաթողիկոսին։ Ս. Պատրիարք Հայրը նամակով մը անմիջապէս շնորհակալութիւն յայտնեց Տ. Ներսէս Սրբազնի և աւելի մանրամասն տեղեկութիւններ խնդրեց։

ՀԱՊԷԵԻՍՏԱՆԻ հոգեւոր հովիւ Տ. Մկրտիչ քհն. Զլատեան որ Եգիպտոս կը գտնուէր, Մարտ 3ին Սուէզէն Մէսաժբրիի չոգենաւով ճիպտոսի մեկնած է, անկէ Ատիս Ապապա ուղեւորելու և իր պաշտօնին ձեռնարկելու համար։

ԱՐԱԲԿԻՐԻ ազգայիններէն հայր մը և զաւակը միասին տեղւոյն Առաջնորդարանը դիմելով խնդրած են որ պըտակէ զիրենք այրի կնոջ մը և իր հարազատ աղջկան հետ։ Առաջնորդարանը մերժած և խրատած է որ ետ կենան իրենց այդ դիտաւորութենէն. սակայն խնդրարկուները անդրդուելի մնալով, դիմած են Հայ-հոլվէական առաջնորդարանը և անոնց եկեղեցիին մէջ, հարազատ հայր և որդի, հարազատ մօր և աղջկան հետ միեւնոյն ժամուն կը պսակուին Տ. Սարգիս վրդ.ի ձեռամբ։ Սզգ. Առաջնորդարանը այս դէպքը հաղորդելով Պարիզ-քաղաքի, կարեւոր տեղեկութիւն մը ընել կը խնդրէ։

ԲԵՐԱՑԻ Թաղ. Խորհուրդը Ս. Երրորդութիւն եկեղեցիին մէջ մէկ քանի ներքին մասնակի նորոգութիւններ կատարելու համար քանի մը օրէ ի վեր գործի ձեռնարկած է։ Այսպէս, տաճարին Խաչկալը պիտի ոսկեզօծուի, և եկեղեցիին պատերը չափազանց անզարդ ըլլալով պատկերներ պիտի զետեղուին. Տաճարին գեղեցիկ մարմարիոնը պիտի մաքրուի և ուրիշ մէկ քանի նորոգութիւններ ալ պիտի կատարուին, որոնց համար ասկէ առաջ Թաղ. Խորհուրդը Բերայի Պաչուց Բարձման Յանձնաժողովէն 100 ոսկի փոխ առնելու համար հրաման խնդրած էր։ Այս անգամ Թաղ. Խորհուրդը 100 ոսկի ևս առնելու հրաման խնդրած է Պատրիարքարանէն ամսէ ամիս 5 ոսկի վճարելու պայմանաւ, յայտնելով թէ նախապէս տուած գումարը անբաւական է։

ԼԻՄ ԱՆԱՊԱՏԻ վանահայրական փոխանորդ Տ. Թադէոս վրդ. Ատուռածատուրեան իր ծերութեան պատճառաւ հրաժարական տուած և խնդրած է Պատրիարքարանէն որ ուրիշ եկեղեցական մը իրեն յաջորդ կարգուի։ Միւս կողմէ վանքին միաբանութիւնը յայտնելով Թադէոս վրդ.ի հրաժարականը, խնդրած է որ այս պաշտօնը յանձնուի Կաուց Անապատի վանքին վանահայր Տ. Ստեփան վրդ. Ազաղատեանի, միասին վարելու համար երկու պաշտօններն ալ։

ԱՐԱԲԿԻՐԻ Գաւառ. Վարչութիւնը տեղւոյն առանձ. փոխանորդ Տ. Կորիւն քհն. Երամեանի բարւոք ծառայութիւնները յայտնելով, խնդրած է Ս. Պատրիարք Հօրմէն որպէսզի Օրհնութեան գրով մը խրախուսէ զայն։

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔ Հօր անձնական քարտուղար Տ. Տիրայր վրդ. Քաղ. Ժողովոյ որոշմամբ 600 ղրշ. ամսականով, Կրօն. Ժողովոյ դիւանադպրութեան պաշտօնին կոչուեցաւ հանգուցեալ Տ. Խորէն քհն. Բէշիկճեանի տեղ։

ԻՄԻՐԻՆ ազգ. Հիւանդանոցին Հոգաբարձութիւնը և Տիկնանց Խնամակալութիւնը՝ իրենց պաշտօնին երկամեայ շրջանին լրանալուն համար հրաժարական ժամուցած են տեղւոյն Քաղ. Ժողովին, որ ընդունած ըլլալով զայն, նոր ընտրութեան պիտի ձեռնարկէ։

ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻՆ գիտական նիւթերու թանգարանին համար Հայ բժիշկ մը իր ունեցած բաղմաթիւ բրածոները նուիրեց։ Այս կենդանաբանական և երկրաբանական նմոյշները երկէ երկու անուկով վարժարան փոխադրուեցան, որ անշուշտ օգտակար դեր մը պիտի կատարեն գիտութեանց ուսուցման մէջ։

ՍՈԿՐԱՏ ԷՖ. Թոփալեան որ Ատանայի, Սսոյ և Հաճնոյ մէջ 35 տարիներէ ի վեր դեղագործութիւն կ'ընէր, կայս. Բժշկական վարժարանի Դեղագործական կաճառին առջեւ փայլուն քննութիւն մը ռնցնելով յաջողած է վկայականը ստանալ։ Սոկրատ էֆ. վկայուած է նաեւ Պէյրութի Ամերիկեան Գոլէճին և իբրեւ փորձառու դեղագործ իր օգտակար ծառայութիւնը վերսկսելու համար մօտերս կը մեկնի Ատանայ։

ՎԱՍՍ. ՁՆՆՈՑ ՊԷՇ ՄԷՐԱՄԷԹՃԵԱՆ ինչպես նախորդ տարիներ, այս անգամ ևս Ս. Զատկի յառաջիկայ առթիւ՝ Պերիգիւղի Ազգ. վարժարանի 22 աղջատիկ երկսեռ աշակերտաց՝ մէկ մէկ ձեռք զգեստ, կօշիկ և այլ յարակից պէտքերը հոգացած է իր անձնականէն։

ՏԻՐԱՄԱՑՐ Արուսեակ Ա. Դուրեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի Ազգ. Հիւանդանոցին 216 ղրշ. նուիրած է Ագրիպա էֆ. Դուրեան։

ՅԱՒՈՒՐ ՍՐՏԻ կը ծանուցանենք թէ գոնարամաճառ հանգուցեալ Թորոս էֆենտի Գոփամաճեանի կողակից այրի Տիկին Բրաքոն Թ. Գոբամաճեան երէկ առաւօտ կնքած է իր մահկանացուն։ Հանգուցեալ Տիկինը ծանօթ էր իր բարեպաշտութեամբը, ինչպէս նաև իր բարեհամբոյր բնաւորութեամբ համակրելի եղած էր բոլոր զինք ճանչցողներուն։

Յուղարկաւորութիւնը այսօր կը կատարուի Ղալաթիոյ Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցիին մէջ ժամը 8½ին։

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ. — Հանգուցեալ Տիրամայր Արուսեակ Ա. Դուրեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի մէկ օսմ. ոսկի նուիրած է Հիւանդանոցիս Ազն. Յակոբ էֆ. Մինասեան դեղագործ։

ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍԸ

Յառաջիկայ կիրակի 27 Մարտ, ժամը 7ին, Բերայի Թաղապետական Թատրոնին մէջ տեղի պիտի ունենայ Ազգ. Հիւանդանոցին ի նպաստ արուեստական Զայնական և Գործնական նուագահանդէսը։

Կարգադիր ժամանակուանքը ամէն կանխահոգ միջոցներու ձեռք առած է արտակարգ փայլունութիւն մը տալու համար այս նուագահանդէսին որուն պիտի մասնակցին երաժշտական աշխարհին մէջ ծանօթ արուեստագէտներ, ինչպէս կը տեսնուի ստորեւ հրատարակուած յայտագրէն։

Տոմսակները մեծ մասամբ սպառած են արդէն, ինչ որ հիմակուընէ երաշխիք մը է թէ նուագահանդէսը իր նիւթական յաջողութիւնն ալ ապահոված է։

ՅԱՅՏԱԳԻՐԸ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

ՄԱՐՇ ՀԱՄԵՐԳԻՒ

1. Պ. Կosտա. Թրիօ ան Գա, զոր պիտի նուագեն Պ. Պ. Սէլվէլի, Ալպերթ Պրաուն և Տ. Իւլօլիի, դաշնակով ջութակով և թաւջութակով։

2. Վեպէր, Կրանտ էր ա'Օպէռան, երգչուհի Տիկին Հէքերի կողմէ։

Լեսցիտալլօ, Բրօլոկ տը Բալիէչի, երգիչ Պ. Հէքերի կողմէ։

Վէտրի, Կրան տիւօ տը Բիկոլէթթօ, Տէր և Տիկին Հէքերի կողմէ։

3. Հանման, Սուվենիր, Պ. Իւլօլիի կողմէ։

4. Թաուզիկ, Ցանթէզի Հալքա, դաշնակով, Պ. Հէկէի կողմէ։

5. Ժանոֆոն, Ռէվերի, Պ. ա'Ալ, Օլիսի կողմէ։

6. Սիմոնիէթթի, Մատրիկալ և Սարազաթ, Զիկ-ֆնէրվայզըն՝ Պ. Հայկ Կիւլէնեանի կողմէ։

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

1. Տվորակ, Տանս Սլավ, ջութակ, դաշնակ և թաւջութակ։

2. Մասսընե, Հէրոտիատ և Տանձա, Պոնժուր Սիւզան՝ Պ. Արմենակ Ցնաբելեանի կողմէ։

3. Լիցթ, Բարսոտի Հանկրուազ, դաշնակով Պ. Հէկէէն։

4. Տ'Ամբրոզիո Քանզոնէթտա և Շուպէր, լ'Ապէյլ՝ ջութակով Պ. Հայկ Կիւլէնեանի կողմէ։

5. Շուման, Տէօ Բոմանս, քլարինէթով, Պ. Անձէլօ Կոչիէ։

6. Հօֆ. Նորտիչ Բանսէր, Պ. Իւլօլիի։

ԹԱՐԻԶԻ ՊՕՐՍԱՆ

BOURSE DE PARIS

6 Ապրիլ 1905

Ֆրանս. 3% Français	99 42
Ռիժի (Tab. Turcs)	372 —
Ամբ. Մթացեալ (R. Nv. Unif.)	89 10
Ցիկսթուզի (Lots Turcs)	133 75
Պանգ Օթթ. (Banque Ott.)	604 —
Թրանսվալ (Transvaal)	105 —

ՀՐԴԵՀ

Այս գիշեր, ժամը 7½ին հրդեհ ծագեցաւ Գուլէգարու, Ճէլլատ փաշա փողոց ատաղձագործ Անտոն Սօֆրանիոսի վարձքով բռնած խանութէն և քովը գտնուող սափրիչի խանութին ալ անցնելով, առաջինը ամբողջովին և երկրորդը մասամբ այրեցաւ։ Անտոնի խանութը ապահովագրուած էր 300 ոսկիի։ Ոսկիանութեան քննութենէն կը հասկցուի թէ հրդեհը դիտամտի ձգուած է, որովհետեւ հրդեհին ծագած տուչէն դիւրավառ նիւթեր գտնուած է։

Տէր և Տիկին Կարապետ Մնարիկեան և Զաւակունք, Տէր և Տիկին Կարապետ Գոբամաճեան և Զաւակունք, Տէր և Տիկին Մարտիրոս Գոբամաճեան և զաւակունք, Այրի Տիկին Նեկտար Գոբամաճեան և Զաւակունք, Այրի Տիկին Սրբուհի Տէր Գասպարեան և հայր Գոբամաճեան, Մնարիկեան և Տէմիրճիպաշեան ընտանիքները ցաւ ի սիրտ կը ծանուցանեն զդառնալէ ամ

ԱՅՐԻ ՏԻԿԻՆ ԲՐԱԲՈՆ Թ. ԳՈԲԱՄԱՃԵԱՆԻ

ԿՈՂԱԿԻՑ ՀԱՆԳՈՒՑԵԱԼ

ՈՍԿԵՐԻՁ ԹՈՐՈՍ ԷՖ. ԳԱԲԱՄԱՃԵԱՆԻ

որ յետ կարճատեւ հիւանդութեան հանգչեալ է Տէր այս առաւօտ։

Յուղարկաւորութեան տխուր արարողութիւնը տեղի պիտի ունենայ այսօր, ուրբաթ, 25 Մարտ 1905, ժամը 8½ին Ղալաթիոյ Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցւոյն մէջ, ուր փոխադրեալ է արդէն հանգուցեալին մարմինը և անտի պիտի տխիսուի Շիշլիի Ազգ. Դերեզմանատունը իր էնտանեաց դամբարանին մէջ։

Պատգամ չընդունողներէն կը խնդրուի ներկայս իբրեւ այն նկատեալ։

Բերա, 25 Մարտ 1905

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ

(1905 22 Մարտ Հինգշաբթի)

ՑՈՐԵՆ

Ձերմակ Առաջին օրան	38½-39 փարա	
» Երկրորդ	»	37½-38 »
Մախլութ	»	35½-36½ »
Զամտարլը	»	32-34 »
Սէրթ առաջին, օրան	37—37½ փր.	
» միջին տեսակ	35-35½ »	

Այսօր ժամանեց 23 վագոն ցորեն Անատոլ։

ԱԼԻՒՐ

Տեղական քրմա Ա. պարկը 71-72 ղ.

» » Բ. » 68-70 »

ԹԷՓ

Օխան 20 փարա։

ԳԱՐ

Քէօսէյնէ 12—12¼ ղրշ. գրիւը

Մերսին և Բոմէլի 11—11¼ »

ՐԷՍՄԻ

ԹԷՎՖԻՂԱԹ

Շերքէթը Խայրիէ Թահրիրաթ գաղէմի պաշ քեռթիպ մուավիրի սատ. ձէլալ պէյ էֆ.է թէղիֆէն ռիւա սընրքը սանիսի թէվզիհ պույրոլմուշ տրը։

ՆԸՇԱՆ

Իզմիր Տիւյունը Ռ.մումիյէ նազարը Գէնիմ պէյ իւշիւնճի ռիւթպէտէն Օսմ նի.

Ասանա վիլայէթը պիյէսի Տէֆթէրտար վէքիլի Էհմէտ պէյէ մէՀրութիւնճի ռիւթպէտէն Մէհմեթ նըշանը զիշանլարը իհսան պույրուլմուշ տրը։

ՆԵՐՔԻՆ

ՐՈՒՄԷԼԻԻ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ Օ-ՏԱՐ ՄԱՄՈՒԼԸ.— Լէվանդ Հէրայ իր երէկուան թիւին մէջ հետեւեալ տեսութիւնը կ'ընէ.— Արդար իրաւունքով մը է որ մեր թուրք պաշտօնակիցները բուռն լեզու կը գործածեն մոլորած թղթակիցներու տեղեկութեանց դէմ. Ռումէլիի ոչխլամ քնակչութեանց մասին, որոնք արտասահմանի մէջ հանրային կարծիքը սխալեցնելու բնոյթը ունին։ Երեսփ. Ժողովին մէջ Անգլիոյ արտաքին գործոց նախարարի խորհրդական Լորտ Բրբսիի խօսքերը ցոյց կուտան թէ Պուլկար քմիթէներուն գործունէութիւնը կայսրութեան քանի մը նահանգներուն մէջ դժուարութեանց պատճառն է։ Պէտք չէ մոռնալ թէ Լորտ Բրբսի այդ պաշտօնին անցնելէ առաջ Պալքանեան երկիրները այցելած և կացութիւնը ուսումնասիրած է։ Իր անձնական համոզումները նպաստեցին անշուշտ որ Բրիտանական կառավարութիւնը դերծ մնայ բարեմիտ բայց դէպ տեղեկութիւն ստացած անձնաւորութեանց ազդեցութենէն, զորս ճարտարութեամբ կը շահագործեն Պուլկար գործակալները։ Այս ցնորամիտները սակայն դժբաղդ կարծուած ժողովուրդի մը բուն պատասխանատուները չեն փնտռեր, քանի որ պատասխանատուները այն քմիթէներն են որոնց կեդրոնը Պուլկարիա կը գտնուի։ Լորտ Բրբսիի որոշ և դէպքերու ճշմարտութեան վրայ հիմնուած յայտարարութիւնները յարմար ատեն կը հանին։ Սոֆիայի մէկ թերթը Տեն իր դիտողութիւնը կը յայտնէ Մր. Պալֆուրի և Լորտ Բրբսիի դէմ, որոնք իրաւունքի և արդարութեան լեզուն գործածած էին. և ինչպէս Լանտաուսի մարքիզը ըսած է, Պուլկարիոյ արդի քաղաքականութիւնը վրդովիչ հանգամանք մը ունի Պալքանի մէջ խաղաղութեան համար։ Բայց օտար մամուլը թերեւութեամբ դատելով տեղ կուտայ ամէն երազային տեղեկագրութեանց։ Նոյն իսկ անկողմնակալ և լուրջ վկաներու ականջ չկախուիր և տեղ կը տրուի շանխնդիր և կեղծ դրգռումներուն այն մարդոց որոնք պղտոր ջուրի մէջ որսալ և պարագաներէն օգտուիլ կը փորձեն։ Ուրեմն պէտք է անդորրութեան և ճշմարտութեան շահուն համար բողոքել այն տեսակ ընթացքներու դէմ որոնք հանրային կարծիքը խաբել կը միտին։ Յայտարարութիւնները պաշտօնական բարձր անձնաւորութենէն, ինչպէս Մր. Պալֆուրի, որ հրապարակաւ հաւատաց կայս. դատաւորութեան բարի տրամադրութիւնները և Ռումէլիի երեք նահանգներուն մէջ ձեռք առնուած բարենորոգման անկեղծութիւնը, ապահովաբար աւելի արժանահաւատ են, քան կասկածելի աղբիւրէ ընդունած պատմութիւնները։ Աւելին կայ. Ասոնք իսկ որոնք բացի բարիէն ամէն միջոց կը դրծածեն այն յոյսով թէ վախճանը պիտի արդարացնէ զիրենք, իրենք կը խոստովանին իրենց սխրները։ Ասիկա անբարոյական բարոյականութիւն մըն է։ Ահա օրինակը։ Սոֆիայի թերթ մը հետեւեալը կը գրէ Սէլանիկեն.— «Այս անգամ յունադաւաններն ալ չեն խնայուիր Պուլկար խառնվարարներէն։ Երեք Յոյն կիներ զոհ գացին իրենց կրօնակիցներուն։ Քմիթէները կ'ուզեն այսպէս հրահրել իրենց յուսահատած կողմնակիցներուն եռանդը։» Սոֆիայի Ռեֆորմ թերթը հանրութեան ուշադրութիւնը կը դարձնէ «անգթութեանց վրայ, որոնք ի գործ կը դրուին սահմանագլուխին մօտակայ քանի մը նահանգներուն մէջ։ Պուլկար խումբեր գէշ տարրերով կազմուած, Հռոմի Զէյլպի գաւառին մէջ աւերներ կը գործեն պուլկար իշխանութեանց գիտակցութեամբ և յաճախ մասնակցութեամբ։ Աւազակային գործեր կը կատարեն ի վնաս Պուլկար ժողովուրդին, որովհետեւ այդ աւազակները չեն ճարձակիր և չեն ուզեր յարձակիլ Թուրք և Բոսաք ժողովուրդներու վրայ»։ Եւ Թուրք թերթերը իրաւունք ունին բողոքելու չարամիտ յօդուածներու դէմ, որոնք Եւրոպայի կարծիքը չփոթեցնելու կը ձգտին, որովհետեւ անոնք իրերը կը ներկայացնեն կեղծ լոյսի մը տակ։

ՀԱՊԷՇ ՊԱՏՈՒԻՐԱԿՈՒԹԻՒՆԸ.— Հապէշ պատուիրակները երէկ Շէյխ-իւլ-Իսլամի Դաւռը երթալով Բարձր. Ճէմալէտտին էֆ.ի յանձնեցին Հապէշիստանի Իսլամներուն վէկ նամակը։

— Պատուիրակութեան պետ Աթօ Մարիամ և Հաճի Ապտուլլահ էֆ.՝ որոնք Մեռնելիք Կայսեր մէկ ինքնագիր նամակը ունէին, ուղղուած Յունաց Պատրիարքին, երէկ ցէնէր երթալով յանձնեցին զայն Տ. Եսաքիմ Պատրիարքին։ Ընդունելութեան պահուն Մ. Աթօ բանախօսութիւն մը արտասանեց որ թարգմանուեցաւ Յունաբէնի Մ. Նիքօքուլոսի կողմէ։ Պատրիարքը իր շնորհակալութիւնները յայտնեց և յանձնարարեց պատուիրակին իր օրհնութիւնները հաղորդել Վէհ. Նէկիպսին, իր ընտանիքին և Հապէշ ժողովուրդին։ Աթօ Մարիամ Յոյն խմբագիրի մը հետ տեսակցութեան մէջ ըսաւ թէ անմոռանալի է իրեն համար Պոլսոյ մէջ գտած ընդունելութիւնը Կայս. կառավարութեան կողմէ և պատուիրակութիւնը յոյս կայ որ աւելի եւս պիտի ամրանդէ երկու երկիրները և իրենց վեհապետ Վեհապետները իրարու միացնող բարեկամութիւնը։ Յունաց Պատրիարքին յանձնած նամակին և Հապէշիստանի քրիստոնեաներուն՝ Յոյն եկեղեցիին հանդէպ տածած ըզգացումներուն առթիւ, պատուիրակը յայտնեց թէ, Հապէշները լաւագոյն ըզգացումներ կը տածեն Յոյն ազգին և եկեղեցիին հանդէպ, որովհետեւ կը յիշեն թէ Յոյն ինը տուրքեր էին որ Հապէշիստանի մէջ քրիստոնէութիւն քարոզեցին և անկէ ի վեր յոն սովորութիւնները միշտ վառ են։ Մնացոր, աւելցուցած է Աթօ Մարիամ, Յոյները երկար ժամանակ ի վեր շարունակական յարաբերութեան մէջ կը գտնուին Հապէշիստանի հետ և կրնամ ըսել որ մեր մէջէն կան որ Յոյնի սիրուն ունին։ Այժմ Յոյները կարեւոր գաղութներ ունին Հապէշիստանի մէջ։

ՕՍՄԱՆ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ.— Պարսիկ կառավարութիւնը Առիւծ և Արեւի Շրջ. պատուանշանը տուաւ Բ.Դրան Խորհրդականներու Սենեակին օգնականներէն Սէյֆէտտին պէյի, Յրդ կարգը Եպարքսական Թարգման Պուրհանէտտին պէյի և Գրիւսէլի դեսպանատան քարտուղար Տիրան պէյ Նորատունկեանի, Չորրորդ կարգը՝ Օսմ. հպատակ և գորգի վաճառականներէն Դարակէօզեան էֆ.ի Դավրէժի ներկայացուցիչ Խաչիկ Թիւրապեան էֆ.ի։

գործերը կարգադրուած ըլլալով, ամիսէ մը ի վեր դիպուած հակերը մէկէն հասան որով Պոլսոյ հրապարակը առատ պարսկական գորգ կայ հիմա։

— Քարիզի գիները իջնալու հակամէտ են։ Սնտուկը կ'արժէ 28½—29 ղրշ.։ Թրանզիթ 23—23½ և Հայտարփաշա յանձնելի՝ 26։ Այս շաբթու 66,670 սնտուկ հասաւ Պոլիս։

ՀԵՂԻՆԱԿԱՆ դրօշով Էրմխ չոգենաւը որ ընկղմած է Մարմարա կղզիին Բէթալի լիմանի մօտ, ծախու հանուած է։ Դիմել Պոլիս Վիթալ խան, Անգլ. Լոյսի ներկայացուցիչ Ժ. Վ. Վիթալ և Ընկերութեան։

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՄԵԾ-ՊԱՐԴԻԷՐ. — Երկաթուղիի վերջին վիճակահանութեան մեծ պարգեւը 600,000 ֆր. չահեր է Էսթրնէգ մէջ, Ռումէլիի երկաթուղիին պաշտօնեաներէն մէկը։

ՍՆԱՆԿ հուսկուեցաւ, Պոլիս, Ամլաճա Համամ, Շիշլիի խան ատաղձավաճառ Հաֆիզ Բաղրմ էֆէնտին։

ԳՈՂՈՒԹԻՒՆ.— Բանկալթի, Եէնի Մահալլէ բնակող կոլիկի մեքենագործ և մանրավաճառ Բաֆիա անուն Յոյն մը երբ առջի օր ժամը մէկին միջոցները առուն կը դառնար, իլենց փողոցի անկիւնը յարձակում կրեց երեք չարագործներէ որոնք դաշոյն ի ձեռին՝ առին մարդուն քով գտնուած 600 ղրուշի մօտ դրամը և ձեռքի պայուսակը ուր հաց եւայլն կային։

—Գալաթ-Գիւղ դեղագործ Զաւաքեան եղբարց առնը կիրակի գիշեր գողեր մանելով կարգ մը գոնարեղէններ և հանդերձեղէններ գողցեր են։ Գողերը մտած են փողոցի վրայ գտնուած խանութին երկաթեայ պատուհանը կտրելով։ Ոսկիանութիւնը խիստ քննութիւն մը բանալով կարգ մը դատարկապորներ ձերբակալած է։

Մանքէտէի Թիճարէթ ըիյասէթի ալիյէոնաէն կէնտերիէն իլան ըրը. — Սիրանպուլա մասնաճիւղ 60 նումէրօլը ալիքքեանա մանիֆաթուրա ակզուիթաբյլա իլթիղալ իթմէք իւզրէ զիւրաք վազան իւլ իմզա միլանէլերինէ վէ Ալաճաճեան պիրաէրլէր իւնվանը Թիճարիսի թահթընամէսի 17/3 մարտ 1903 թարիխինէն իթիպարէն իքի սէնէ միւատէթլէ վէ մէզքուր թարիխլի մուգավէլէնամէ մուճիպինճէ թէնէքքիւլ իտէն չիրքէթը Թիճարիյէի պու քէրրէ թէրթիսի թարթիբ իլէ ֆէսխ ու իլղա էթմէկ ալաուղումզրատան վէ մէզքուր մաղազասա զիյրատ վազան իւլ իմզասան Միհրան Ալաճաճեանդն պիր կէօնա ալագարը գալմայուպ ֆիմապատ Բարսեղ Ալաճաճեան քէնտի նամ ու հիսապինա իթրաի Թիճարէթ իտէնէկլէրինէ քէյֆիյէթին գանունը Թիճարէթին մէվճուտը մահսուսէսի տէքեմբրճա իլանը խուսուսընատ միւատաէի ալէթ ըիյասէթը ալիէլերինին պիտիրիզ պույրուլմասը պապընատ էմբ ու ֆէրման հազրէթ միւն լէ իւլէմրին տիր։

ԲԱՐՍԵՂ ԱԼԱՃԱՃԵԱՆ
ՄԻՀՐԱՆ ԱԼԱՃԱՃԵԱՆ

24 մարտ 321

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐ

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԲԱՐԻԶ, 6 ապրիլ.— Բեթերսպուրկէ կը ծանուցուի թէ Ռուսիոյ ծովային նախարար ծովակալ Ավէլան հրաժարած է և իրեն պիտի յաջորդէ ծովակալ Տուլպասօֆ։

—Բեթերսպուրկէ կը ծանուցուի թէ Սպարապետ Լինէվիչ եւ կեցուցած է իր զօրախումբերուն նահանջը։ 50000 հոգի ղրկած է Քիրինը գրաւելու համար և իր բանակին մնացորդը համախմբած է Սուհանղանկի մէջ։

—Բեթերսպուրկէ կը հեռագրեն թէ Ռուս կառավարութիւնը, որոշած ըլլալով վերջնականապէս՝ չարունակել պատերազմը եռանդագին կերպով, օրէ օր նոր զօրախումբեր շարժման մէջ կը դնէ և օգնական զօրքեր կը փութացնէ Զօր. Լինէվիչի։

Այսօր Յունաց Աւետման ծոնին առթիւ Ղալաթիոյ Սակարանը գոց է։

ՍԱԿԱՐԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆԸ

24,6 Ապրիլ 1905

ՕՍՄ. ՄԻԱՑԵԱԼ

Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ	96.29
Ամէնէն բարձր գինը	96.30
» վար գինը	96.21

ՐՈՒՄԷԼԻԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ ֆր.	132.25
Ցիկսուան բարձր գինը	132 37
» վար »	131 62
Գրէտիթ Ֆոնսիէ Էմիրթիէն Ա	330.
» » » Բ	273.—

ՀԱՅՐԻ ՀՆԴԻԿՆԵՐԸ

ՏԱԳՆԱՊԱԼԻՑ

ԵՒ ՏՕՒԱՍԱԳԻՔ ՀԱՄԲՈՐՈՒԹԻՒՆ ԿՈՒԱՐԱՆՏԻՆԵՐՈՒՆ ԱՇԽԱՐՀԻՆ ՄԷՋ

ՀԵՂԻՆԱԿ

ԿԻՒՍԹԱՎ ԷՄԱՌ

ԷԼ ՏՕՐԱՏՕ

*Ըստ ինքն արդէն որ Կուայքուրները և Բայակօները սովորաբար գեղեցիկ կերպը կը հանդուրժեն իրենց բնակութիւնը քանի մը ամսուան համար, այսինքն տնկած ժամանակ որչափ պէտք է մէկ կողմէն ձուկ բռնելու և միւս կողմէն իրենց անասուններուն համար խոտ գտնելու։ Սակայն այս բնակարաններուն բախտը կախում ունի ցեղապետի մը քմահաճոյքէն կամ թրուլուի մը ներկայութենէն որ դիպուածով կուգայ կը թառի խրճիթի մը վերայ, այնպէս որ շատ անգամ այնպէս կը պատահի որ քանի մը շաբաթ ի վեր արշաւանքի գացող Հնդիկները կը զարմանան երբ իրենց գիւղը դարձած տեսնն կը տեսնեն որ անհետ եղած է և կ'սկսին ուրիշ անապատի մը հետաւոր մէկ անկիւնը փնտռել զայն։ Այս գիւղերը սակայն կանոնաւորութենէ զուրկ չեն։ Փողոցները ընդհանրապէս շատ լայն և ուղիղ են, և տուները գեղեցիկ շարքով մը կազմուած։ Շիտակը ըսելով, այս բնակարանները, ինչպէս նաեւ բոլոր վայրենաւոր ժողովրդոց բնակարանները տուն բուսելու արժանի բաներ չեն, արմատներու կամ ուրիշ ծառերու կոճղերով շինուած տեսակ մը խրճիթներ են, որոնց միջնորմերը իրարու վրայ դրուած տերեւներէ կը բաղկանան։ Տանիքը կը կազմեն ծառի ճիւղեր չէր եղանակին հորիզոնապէս դրուած և անձրեւներու առեն հակեալ դիրքով։ Փոքրիկներու առեն ջուրը դիւրաւ կը թափանցէ անոնց մէջէն և այն առեն կիներն ու աղաքը սարսուռած են այդ ջուրը պարպելու աշխատութեամբ զբաղիլ։ Միայն ցեղապետներու բնակարանները զերծ են այս անպատեհութենէն իրարու վրայ դրուած բազմաթիւ ճիւղերու շնորհիւ որոնք անթափանցելի կ'ելլան։ Ամէն գիւղ լայն հրապարակ մը ունի որուն կեդրոնը կը բարձրանայ կեանքի ոգիին ծառը, որուն քով վհուկները, —այս աւելորդապաշտ ժողովրդեան քով մեծ վարկ ունեցող մարդիկը— շաբաթական արարողութիւններ կը կատարեն և կը կանչեն հոգիներու հրաւիրակ թռչունը։ Այս ծառին տարօրէն է որ կը հաւաքուին ցեղապետները քննդհանուր խնդիրներու վրայ խորհրդակցելու համար։ Հակառակ Ամերիկայի ուրիշ Հնդիկներուն, որոնք սովորութիւն ունին մեռեալները իրենց խրճիթին մէջ թաղել, կուայքուրները, ամէն մէկ գիւղի բերանը գերեզմանոց մը ունին որ իւրաքանչիւր ընտանիք կ'ունայէ իր թաղը։ Հնդիկները գիշեր առեն կ'զգուշանան այս գերեզմանատան քովէն անցնելէ, սա նախապաշարումով որ սարսուռները, երկնային արքայութենէն վտարուած ըլլալով, օտմանուած են իրենց մահուընէն ետքը ըլլալ թափառիկ ըստուերներ։

Տիսկո աղէկ մը չէր գիտեր թէ ո՛ր ճամբէն պիտի երթար Բայակներու գիւղը հասնելու համար, որոնց ո՛չ միայն դիրքը, այլ ոչ ալ ելլային անգամ չէր գիտեր։ Որովհետեւ արդէն յաճախ անոնց հետ յարաբերութեան մէջ գտնուած էր և անոնց սովորութիւնները գիտէր, ըստ դիպուածի գացած էր Դարու Նիսմի ցոյց տուած ուղղութենէն, չանալով կարելի եղածին չափ հետեւիլ գետեզերին, համոզուած ըլլալով որ հոն միայն պիտի գտնէր անոնց գիւղը։ Գիշերն ի բուն քալեց առանց կանգ առնելու, ո՛չ երթալը չգիտնալով և արշալոյսին սպասելով, որպէսզի ճամբան գտնէ։ Վերջապէս արշալոյսը ծագեցաւ։ Տիսկո բաւական բարձր բլուրի մը վրայ ելնելով, հորիզոնը քննեց։ Իր գտնուած տեղէն 3—4 մղոն հեռու, գետեզրին վրայ, Տիսկո ընդ աղօտ նշմարեց խրճիթներու շարք մը որոնց վրայ ծուխի կուտակում մը կը սաւառնէր։ Տիսկո իջաւ բլուրէն և համբան շարունակեց և գիւղն ներս մտաւ։ Որովհետեւ առտու էր, գիրաւ կրցաւ դիտել խրճիթներուն ներքնակողմը, որովհետեւ դուռները բաց էին։ Գիւղացիները մեծ մասամբ կը քնանային դեռ, գետինը փռուած կաշիներու վրայ։ Փողոցներուն մէջ, ուրկէ կ'անցնէր Տիսկո, քանի մը աղոց և կիներու միայն կը հանդիպէր, որոնք փայտ բերելու կ'երթային։ Ոմանք ալ, իրենց խրճիթներուն առջեւ կկուզ ըրած, կողովներ կը յինէին, բայց մեծ մասամբ զբաղած էին բամբակէ կերպասներ հիւսելու, զոր կը գործածեն հագուստի համար։ Եւ յետոյ, հակառակ կանուխ ըլլալուն, մեծ գործունէութիւն մը ծայր առած էր գիւղին մէջ։ Տիսկո անցած առեն հետաքրքրութեամբ կը դիտէր տեսարանները և ներքնապէս կը զարմանար աշխատասիրութեանը վրայ այն Հնդիկներուն, զորս իբր ծոյլ կը ներկայացնեն և այնպէս կ'ըսեն թէ ամբողջ օրը ծխելով և քնանալով կ'անցընեն։ Սակայն զինքը լափող հետաքրքրութեան և այս տեսարանին իրեն պատճառած սքանչացումին հակառակ, խանութութիւնը կը հրամայէր իրեն բան մը լայնի չընել և կատարեալ անտարբերութիւն կեղծել, վախնալով որ ուշադրութիւն և կասկած կը հրաւիրէ վրան։ Թէեւ բարեբախտաբար գիւղէն ներս մտաւ, սակայն չտեսնցաւ մնաց Բայակներու պետին բնակարանը գտնելու համար, որովհետեւ այս մասին բան մը հարցուցած չէր, կասկած չհրաւիրելու համար։ Ինք գիտէր որ երկու ժողովրդոց յարաբերութիւնները այնքան մտերմական էին որ ստուգիւ կասկած պիտի հրաւիրէր եթէ այս մասին անգիտութիւն ցոյց տար։ Տիսկո ի դուր մտքին մէջ միջոց մը կը փնտռէր այս գործին մէջէն ելնելու, երբ դիպուածը որ կարծես կը պաշպանէր զինք, դարձեալ օգնութեան հասաւ իրեն։ Այն պահուն երբ հրապարակին անկիւնը կազմող գեղատեսիլ բնակարանի մը առջեւէն կ'անցնէր, ձին խրախելով սկսաւ ծռռանալ և վայրկեանի մը մէջ հաւաքուեցան քանի չափ թափառողներ, որոնց թիւը երթալով աւելցաւ ձիուն շուրջը։ Տիսկո ծայրեղ դժուարութեամբ կրնար զսպել և արգիլել որ անխոհեմներ ձիուն տակ չերթան։ Նոյն պահուն, բարձրահասակ մարդ մը դուրս ելաւ բնակարանէն և աղմուկը լսելով ճեղքեց ամբոխը որ յարգանքով մէկդի կեցաւ։ Մարդը իսկոյն Տիսկոյի հետ դէմ առ դէմ եկաւ։ Այս վերջինը, երկու օր առաջ երբ առանցնորդ փնտռելու եռեւեռ էր, Բայակներու պետին հանդիպած ըլլալով իսկոյն ճանչցաւ զանիկա։ Հնդկական ձեւով բարեւեց, և միեւնոյն պահուն հրաւէրի ճարտարութեամբ ձին կեցնելով, գեղին պատկեց։

—Կուայքուրնե՞ր մը, ըսաւ ցեղապետը։ Ինչ կայ որ։

—Այն պահուն երբ ձիս պիտի կ'ցընէի ցեղապետին բնակարանին առջեւ, պատասխանեց Տիսկո, խրախեցաւ։

(Շարունակելի)

ՏԻԳՐԱՆ ՄԱՐԶՊԱՆԵԱՆ

ՎԻՐԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ - ԱՏԱՄՆԱՌՈՒԹԻՒՆ

Կը բուժէ ակռայի ամէն տեսակ ցաւեր և լիցաներու հիւանդութիւններ։ Ամերիկեան գրութեամբ, և կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ փտած ակռաները կը լեցնէ՝ երկար տարիներ առանց ցաւի դիմանալու պայմանաւ։

Ոսկի և քաուչուք վրայ նուրբ և դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստէ։ Բնականին ճիշտ նման։ Հէւանդ կ'ընդունի ամէն օր, Բերա, Ն 8 Փողոց, Պէօյիւք Փարմաք-Դրաբ, Փէքմէզ Օղլու արտաքին Թիւ 3։

Երեքշաբթի և Ուրբաթ օրերը աղքատները ձրի կը դարմանուին։ 10—1

ՏՈՒՌԹ. ԲԱՐԱՂԱՄԵԱՆ

Տաքթ. Մ. Բարաղամեան, որ վերջերս Բարիզ գացած էր վերադարձաւ։ Այս անգամ, արդէն իր մշակած ճիւղերուն աւելցուցած է իրարու հետ ուղղակի առնչութիւն ունեցող մանկաբարձութեան, տղայոց հիւանդութեան և կնախտաբուժութեան ճիւղերը, եւ այս վերջինին մասը կազմող կանացց երեսի մազերը բուժելու դրութիւնը, տնգամ մնաց ալ չի բուսնելու պայմանաւ։

Հասցէ. — Իւսկիւտար, Սէլիմարդ Մէֆիր Օղլու փողոց Թիւ 8։ 12—20

ՏԵՂԱԿԱՆ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷԶԻՐ ԵԱՂԸ

Տեղական արտադրութիւն ըլլալով, ամարաս և անխառնուրդ պէզիր եաղի ծախսուի, Պոլիս, Ալմաս Համամ 69 Թիւ Եաղը օղլու և Բայազը օղլու Ռանուքներ։ Ինչպէս նոյն Պէյիկիաշ, Թրամուէյի ճամբուն վրայ 78 Թիւ Եաղը օղլու և ընկ. խանութը։ Իւղերը պատրաստուին Սիլիստար Աղայի Բազմը մասնաւոր գործարանի մը մէջ։ Ոսկի մը պարգեւ պիտի տրուի անոր որ տարրալուծելով ոչ իւղ՝ օտար նիւթեր գտնէ հոն, նոյն իսկ քիչ քանակութեամբ։ Նոյն տեղերը ծախսուած Իւղը ուրիշ տեղ ծախսուածներէն թէ՛ ընաիր է և թէ ուժեղ է։ Թէ՛ մեծաքանակ և թէ փոքրաքանակ վաճառումներ կը կատարէ։ Ուշադրութիւն դնելու է թիթեղեայ տուփերուն վրայ վերի անուններուն ձեռագիր ստորագրութեան։ 50—15

ՀԱՉԱՑՈՂՆԵՐՈՒՆ

ՀԱԳԴԷՍԻ ԵՒ ԻԷՐԻՄԻ ԽԱՅԾՂԱՆԸ

Ներածուած խայծղանի ջուրերուն ամէնէն նախամեծարը, այս խայծղանը, որ Ցունաստանի Արուեստաց Ցուցահանդէսէն արժանի արծաթ չքանչանի արժանացած է։ Անուշահամ է և բաւական ստամոքսը չխանգարեր։ Օսմանեան երեւելի բժիշկներու գնահատման արժանացած է, և մասնաւորապէս յանձնարարուած է հանգուցեալ Տօքթ. Խրասանեան էֆէնտիյէ։ Այս խայծղանը եթէ բոլորի դգալով մը խմուելիք ջուրին խառնուելով խմուի, ամէն կարգի տարափոխիկ հիւանդութեանց դէմ կը պաշպանէ մարդը։

Արագապէս կը բուժէ հազը, հարբուխը, կուրծքի իլլուած ցաւերը, պոռնչիքը դժուարաշնչութիւնը, թոքախտի սկզբնաւորութիւնը, մորթի հիւանդութիւնները և ծննդական գործարաններու անհանգստութիւնը։

Կը ծախսուի Մայրաքաղաքիս ամէն մեծ դեղարաններու և դեղի մթերանոցներուն մէջ։ Կ. Պոլսոյ համար գինն է 5 դահեկան։ 14—50

ԿԵՐՊԱՍԻՍ ԵՒ ՀԱԳՈՒՍՏԻ ԴԻՒՐՈՒԹԵԱՆՑ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԱԼԻ ԹԻԶԱ

ԷԵՆԻ ՃԱՄԻ, կամարին կից, թիւ 20

Մեր նոր բացած վաճառատան մէջ կը գտնուին ֆրանսական և Անգլ. մեծ գործարաններէն բերուած զուտ բուրդ հանդերձեղէններ, բալթոյի, բրաէկ-Թի և բարաքսիի քաղմիրներ, քսուրներ, ղվիէթներ, շայագներ, վերջին նորաձեւութեանց յարմար և նուրբ տեսակներով։ Նաև ճաշակի ոչ անձերուն քաջալերութիւնը ձեռք բերելու և ժողովուրդը օտար վաճառականներ դիմելէ առ կեցնելու մտօք մեր քով առած ենք Բարիզի դերձակութեան վարժարանէն առաջնակարգ վկայական ստացած Խարալամպոս Մկրտչեան էֆէնտի, որ ամէն ճաշակի յարմար խիստ գեղեցիկ և չիք քօսթիւմներ, բրաէկսօթներ, բալթոներ ու բարաքսիներ կը պատրաստէ։ Մեր ապրանքները և հագուստները գինի և տեսակի կողմէն անմրցելի են։ Անգամ մը այցելել կը բաւէ գոհ մնալու համար։ 1—15

ՊԱԼՔԱՆ

ԱՌԱՆՁՆԱՇՆՈՐՀԵԱԼ ԱԶԳ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

Ի ՍՕՖԻԱ

Դրամագլուխ եւ պահեստի գումար ՖՐՊ. 9,500 000

Դրամագլուխ եւ պահեստի գումար 17 վերապահովագրող ընկերութեանց իր գործոց բաժնեկից ՖՐՊ. 142,750,000

Ցվերջ Դեկս. 1904ի կատարուած ապահովագրութիւնք 1,618,000,000 ֆրք.
Վնասուց համար վճարած՝ մինչեւ 31 Դեկտեմբեր 1904 32,000,000 »

ՊԱԼՔԱՆ Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ ընդդէմ Հրդեհի, Ծովային փոխադրութեանց, կեանքի և արկածներու դէմ խիստ դիւրամատչելի պայմաններով։

Ուղղակի գործակալութիւններ և վերապահովագրական գրասենեակներ ամբողջ Եւրոպոյ մէջ, յեգիպտոս և Ամերիկայ Միացեալ Նահանգներ։

Գրքեալ Լիսէ.— Բարիզ, Կ. Պոլիս, Իզմիր
Տէօյչէ Պանք.— Պերլին, Համպուրկ
ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ (Անկլօ Էճիպտիրէն Պանք.— Աղեքսանդրիայ
ԴՐԱՄԱՏՈՒՆՆԵՐԸ) Անկլօ Աւստրիան Պանք.— Լօնտրը, Վիէննա, Գուտապէշտ
Պանք Նասիոնալ Պիւլկար (Սօֆիա
Պանք տը Գոմէրս)

Գործակալութիւնք Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքներու մէջ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ Գործակալ Թուրքիոյ ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ

50 - 9 Թաքթաքրան Խան, Ղալաթա, Կ. Պոլիս

CHOCOLAT DE VILLARS

ԱՆԶՈՒԴԱԿԱՆ ՎԻԼԼԱՐԻ ՇՈՔՈԼԱՆ

ԱՆԱՐԱՏ ԿԱԹՈՎ, ՉՈՒՏ ԲԱԲԱՈՎ ԵՒ ԱՆԽԱՐԻԱԼ

Ֆրիպուրկի (Զուիցերիա) քաղաքապետութենէն ընտրուած բժշկական մասնախումբի մը հսկողութեան ներքեւ պատրաստուած է։

Ամէն ճոնք որ սոյն «Վիլլար» անուն գործարանին կոթով, նշանով, կողնով վաճառուած և դարձ չօքոլան առուտուր չեն կերած, պիտի չկրնան ըսել թէ կերած ենք լաւագոյն ու համեղը։

ՈՉ ՄԷԿ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹԻՒՆ ԿՐՆԱՑ ՀԱՒԱՍԱՐԻ

ՎԻԼԼԱՐԻ ՇՈՔՕԼԱՅԻՆ

Կը ծախուի ամէն տեղ, ի մասնաւորի կը գտնուի հետեւեալ տեղերը

Բերա, Տեար Թաքթլեանի Բաթիսարին, Տօղրուեալ Թիւ 290, Մ. Ժ. Բաշի վաճառատունը, և Թրամվայ ճամբէի Գէլքեար փողոցի անկիւնը Անուշատեան Մօտեռն, Ղալաթիա Մէյտէ Ալի Բէյ խանի մէջ հանրածանօթ մասուլէպիճի Հաճի Ռէճեպ աղայի քով, կամուրջին վրայ, Վասֆարի չրգենանոցում կողմէ, ծխավաճառ Արիսթիտի էֆէնտիի խանութը, Գալիս Եէնի Ճամի Գեղջիմ պէյի դեղօրէից վաճառատունը, Սիրքէճի Թրամվայ ճամբէի Բէօքիւլի խանին անկիւնը մեծ նպարավաճառատունը, Գասարգիւղ Տեար Տրդատ Թրիգորեանի (օղային կազի ընկերութեան դէմ) դեղօրէից վաճառատունը, եւ Խուզկունճուգ Իսկէլէ ճամբէի Մ. Սիվէթթէրօրն դեղարանը եւայլն։

Կեդրոնատեղին է Կ. Պոլիս Ֆնտզլեան խան

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԳՈՐԾԱԿԱԼ Է

Mr. C. FROHLICH, Vitalis han, Galata Constantinople

11—20

ԱՌԻԹԷՆ ՕԳՈՒՏ ԲԱՂԵԼ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՀԷՐՃԱՅԻ

ԱՊԱՌԻԿ ԵՒ ԿԱՆԽԻ՝ ՎԱՃԱՌՈՒՄ

Գոհարեղէններու, ամէն տեսակ կան կարասիներու եւ ամէնէն նորաձեւ հագուստներու, եւ այլն

Պատիւ ունինք ծանուցանել պատուարժան հասարակութեան թէ՝ մեր վաճառատան ապրանքներուն ուսակները ուելի նոխացնելու եւ մեր յարգելի յաճախորդաց ուելի գոհացում տալու նպատակաւ, ոսկերչութեան վերաբերեալ ամէն տեսակ ապրանքներէ զատ կիներու և այրերու համար՝ և մեծ ու փոքր ամէն տարիքի յատուկ գլխատեղէններու, ճերմակեղէններու և (Մօհաֆիէ) ու մանգամայն ամէն տեսակ առաջնակարգ կարասիներու (ձեղունի լամբաներ, աֆիսէներ և այլն) ճոխ մթերանոց մը հաստատած ենք, խիստ դիւրամատչելի գիներով և կանխիկ ու ապառիկ պայմաններով,

Արդ՝ կը խնդրուի մեր համակրելի յաճախորդներէն, որ բարեհաճին դիմել վերոյիշեալ վաճառատունները, ուրիւ անտարակոյս անուն գոհունակութեամբ պիտի մեկնին։

ՎՃԱՐՄԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

1. Ապառիկ գնողներու համար հարիւրին 20 կանխիկ և մնացեալ գումարին հարիւրին 5 շաբաթական վճարմամբ։
2. Կանխիկ գնողներու համար հարիւրին 5 զեղչ.
3. Կանխիկ ծախսուած ապրանքներէն միմիայն ոգամանդեայ գոհարեղէնները երբ գործածուած բայց անվնաս մնացած ըլլան՝ հարիւրին 10 զեղչով, իսկ ապառիկ ծախսուած և անվնաս մնացած միմիայն ոգամանդեայ գոհարեղէններէ ալ հարիւրին 15 զեղչով ետ կ'առնուին։

ՍԱԿԱՐԿՈՒԹԻՒՆ ԶԿԱՑ

Ց. Գ. Շաբաթական վճարմանց համար հաւատիչներ բնդմիսս պատրաստ են։
Մեծ Շուկայ, Ոսկերչաց Փողոց թիւ 13, Կ. Պոլիս 13-50

ԿՈՒԶԷ՞Ք ԳԻՏՆԱԼ.

ՏՐ. ՌԱՖԱՅԷԼԵԱՆ

փոխադրուած է Բերա (Թաքսիմ մօտ), Թարլաբաշի Թիւ 9։ Հոն կ'ընդունի իր հիւանդները ամէն օր կէս օրէն վերջ։ 50 - 9

ԶԿԱՆ ԻՐԼԵՐՈՒՆ ԱՄԵՆԱԸՆՏԻՐԸ

Անխարդախ ձկան իւղ գործածել ուզողներուն կը յանձնարարուի ՊԼԷՐԹԻՆ ԶԿԱՆ ԻՒՂԸ որ կամաց կամաց կը վերանայուի այլ՝ խիստ սակարգած հիւանդներուն և հիմնապէս կը բուժէ արեան ապականութենէ առաջ եկած հիւանդութիւնները, մաղձաւորութիւնը, խոյը (սբրանա), անարիւնութիւնը, տղոց երեսի և գլխու վերքերը, հինգած ոսմաթիվմը, ծանր հարբուխը և անոր հետեւանքը եղող թոքախտը, տղոց անդամներուն թուլութիւնը, ցզզուութիւնը, ոսկորներուն ծռուութիւնը, մանաւորապէս տղոց այժ տալու և սրիւնը մաքրելու միակ դարմանն է։

ՊԼԷՐԹԻՆ ԶԿԱՆ ԻՒՂԸ միակ իւղն է զոր Բարիզի բժշկական Ակադեմին ընդունած ու յանձնարարած է հանրութեան վստահութեանը, կը ծախսուի ամէն մեծ դեղարաններու և մթերանոցներու մէջ։ կեդրոնատեղին է Maison L. Frère, 19, rue Jacob, Paris, կեղծը չանելու համար ՊԼԷՐԹԻ անունը փնտռեցէք շիշերուն վրայ։ Մանր հարբուխի և կուրծքի հիւանդութեանց դարմանումին համար ՊԼԷՐԹԻՆ ԲՐԼՕԶՈՎ ԽԱՌՆ ԻՒՂԸ փնտռեցէք։ 7

ՏՌԴ. Ց. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

Մասնագէտ բժիշկ, մորթի, գաղդիական ախտի, արանց և կանանց ծննդամիզական գործարաններու և հիւանդութեանց

Ցիշեալ բժիշկը որ 15 տարի շարունակ պաշտօնավարած է Դարթիմանի Եռանգին հիւանդանոցներուն մէջ, որ վերոյիշեալ հիւանդութիւնները այնպէս տարածուած էին, և որ հինգ տարի չափ ալ Եւրոպայի այդ կարգի հիւանդութեանց յատուկ նշանաւոր հիւանդանոցներուն մէջ օգտակարութիւնները ձեռք բերած, այժմ հաստատուած է Բերա, Պէյօղլի Բարմաք գաբաս, թիւ 10 և կէսօրէն մինչև ժամը 11 կը գտնուի Գահնէգաբաս Մխիթարեան դեղարանը, ուր կը դարմանէ վերոյիշեալ հիւանդութիւնները, այլ ալ հինցած ըլլան։

Ուրբաթ օրերը ձրի՝ աղքատները։ 50—16

ՅԷՐ ԵՒ ՑՆՕՐԻՆ

ՁՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ

ՎԻՔԹՈՐԻԱ ՏԸ ՊԷՐԼԷՆ

ԿԵԱՆՔԻ ԱՆԱՆՈՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

VICTORIA DE BERLIN

ԱԳԱՀՈՎԱԳՐ. ԳՈՒՄԱՐ ՄԻՆՉԵՒ 1903
1,325,000,000 ՖՐԱՆՔ

ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ ՄԻՆՉԵՒ 1903
510,000,000 ՖՐԱՆՔ

ՀԻՄՆԵԱԼ 26 ՍԵՊՏ. 1853Ի ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ, ԵՒ ՈՒՂՂԱԿԻ ԿԱՌԱՎԱՐԱԿԱՆ ՀՍԿՈՂՈՒԹԵԱՆ ՆԵՐՔԵՒ

ՎԻՔԹՈՐԻԱ ՏԸ ՊԷՐԼԷՆ ճամբայիցն Եւրոպոյ ամէնէն հզօր Ընկերութիւնն է

Ունի պայմաններ զոր Թուրքիոյ մէջ գործող ընկերութեանց և ոչ մէն կրնայ կատարել։ Զոր օրինակ, 30 տարեկան անձ մը 25 տարուան տեւողութեամբ խառն (Mixte) ապահովագրութեան մը համար առաջին երեք տարիները պարտի վճարել 624 ֆր., երրորդ տարիէն 10 % էն սկսելով մինչ 66 % կը զեղչուի վերջին տարին, որով ընդհ. վճարածը կ'ելլայ 6255 ֆր. և առաջին օրէն արդէն իրեն տրուած 10000 ֆր.ի Ապահովագրական պայմանագրով կ'ստանայ էջդ 10000 ֆր.ը, որով զուտ չահ ստացած կ'ելլայ 3745 ֆրանք։ Բոլորովին անվնաս ժողովրդական հիւղ մը ալ ունի շաբաթական վճարումներով և առանց բժշկական քննութեան։

Աճմրցելի ԹԱՐԻՖԱՆԵՐ զաւակաց Ապագայի Ապահովագրութեանց

ԱՐԿԱԾԻ ՃԻՒՂ

Ապահովագրութիւն ՇՈՓԵՆԱՒԻ, ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՒ, ԹԻՆԷԼԻ, ԹՐԱՄՎԱՅԻ եւն. արկածներու դէմ, այնարէս ամէն կողմը և ամբողջ կեանքի տեւողութեան ժամանակ, օրինակի համար շաբաթական փոքր վճարումով մը, որինքն Մէկ ՖՐԱՆՔՈՎ։ և վճարելի միմիայն մէկ տարուան համար (որ կ'ընէ 52 ֆրանք) այսպէսով ամբողջ կեանքին մէջ ապահովագրուած կ'ելլայ 10,000 ֆր. ժամուան պարագային, 15,000 ֆր. արկածէն յառաջ եկած անկարողութեան պարագային, և օրական հինգ ֆրանք՝ ժամանակաւոր անկարողութեան պարագային։

Տեսուչ՝ ՔԱՐՈՒԹԻՒՆ Մ. ԳԷՕՉԷՆԵԱՆ

Ընկերութեանս դրամատունն է՝ ՕՍՄ. ԿԱՑՍ. ՊԱՆՔԱ ի Գալաս.— ՔԱՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ. ԴԵՐՄ. ԿԱՑՍ. ՊԱՆՔԱՆ

ԼԻՍԱԶՕՐ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ՝ ՄԻՀՐԱՆ ՍԻՆԵՄ-ԳԱԼՕՍԱԵԱՆ

Գալաս Գաբրիգօղլու խան թիւ 45 եւ 45 bis